

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ObdoZ/1/2025
Identifikačné číslo spisu:	1513226380
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1513226380.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Tatra-Leasing, s.r.o., so sídlom Hodžovo námestie 3, Bratislava, IČO: 31 326 552, proti žalovanému 1/ ABUSS, s.r.o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 44 950 543 (ex offio výmaz z obchodného registra dňom 11.11.2023), žalovanému 2/ Y. L., nar. XX.X.XXXX, . trvale bytom J., žalovanému 3/ A. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom O., žalovanému 4/ Ing. K. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. zastúpenému URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Červeňova 15, Bratislava, IČO: 47 244 895, o zaplatenie zmenkovej sumy 16 347,47 eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 54,49 eur, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B5-2CbZm/19/2018 (predtým Okresný súd Bratislava V pod sp. zn. 2CbZm/19/2018), o dovolaní žalovaného 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. júna 2023 č. k. 4CoZm/1/2023-676, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného 4/ v časti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. júna 2023 č. k. 4CoZm/1/2023-676 vo výroku II. o odmietnutí odvolania žalovaného 4/ proti výroku II. rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 2. mája 2022, č. k. 2CbZm/19/2018-547 a vo výroku III. o zamietnutí návrhu žalovaného 4/ na prerušenie odvolacieho konania, o d m i e t a .

II. Dovolanie žalovaného 4/ vo zvyšnej časti z a m i e t a .

III. Návrhy žalovaného 4/ na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

IV. Žalobcovi n e p r i z n á v a proti žalovanému 4/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 2CbZm/19/2018-547 zo dňa 2. mája 2022 rozhodol tak, že prvým výrokom ponechal zmenkový platobný rozkaz č. k. 1Zm/633/2013-12 zo 14. januára 2014 v znení opravného uznesenia č. k. 1Zm/633/2013-77 zo 29. júla

2014 voči žalovanému 4/ v platnosti. Druhým výrokom zamietol návrhy žalovaného 4/ na prerušenie konania. Tretím výrokom priznal žalobcovi nárok voči žalovanému 4/ na náhradu trov konania o námietkach v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že dňa 14. januára 2014 vydal zmenkový platobný rozkaz č. k. 1Zm/633/2013-12, ktorým uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 16 347,47 eur so zmenkovým úrokom 6 % ročne z uvedenej zmenkovej sumy od 5. februára 2013 do zaplattenia, zmenkovú odmenu 54,49 eur a náhradu trov konania vo výške 1 640,30 eur.

3. Proti uvedenému zmenkovému platobnému rozkazu, ktorý vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/ nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, žalovaný 4/ podal včas námietky, podľa ktorých žalobca predložil súdu zmenku a účelovo opomenul uviesť, že zmenka bola žalobcom dodatočne doplnená, pričom pred doplnením bola iba blanko (bianko) zmenkou, ktorá v deň svojho vyhotovenia neobsahovala podpis žalovaného 4/ ako avalistu, ani označenie žalovaného 4/ ako avalistu. Na základe bodu 1.5. Zmluvy o použití blanko zmenky č. XXXXXXXXX/X z 05.10.2009 (ďalej tiež „Zmluva o použití blanko zmenky“) bol žalobca (zmenkový veriteľ) oprávnený doplniť za podmienok upravených v Zmluve o použití blanko zmenky zmenkovú sumu a dátum splatnosti výlučne vo vzťahu k žalovanému 1/ (zmenkový dlžník) a súčasne vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ (avalisti). Žalovaný 4/ namietal „zlomyseľnosť“, resp. „hrubo nedbanlivostné správanie“ žalobcu pri vyplňovaní blankozmenky (čl. I § 10 Zmenkového zákona). Tvrdil, že medzi ním a žalobcom nebola uzatvorená žiadna dohoda o vyplňovanom práve, ktorá by žalobcu oprávňovala vo vzťahu k žalovanému 4/ doplniť upravenú blanko listinu na vlastnú zmenku. Ďalej tvrdil, že podľa blankozmenky, ktorú predložil žalovaný 4/ vo fotokópii k námietkam, doplnená doložka avalistu nie je krytá súvislým vodorovným hrubým orámovaním textu doložky žalovaného 4/ ako avalistu, ako je tomu už pri doplnenej doložke avalistu v samotnej zmenke predloženej žalobcom, pričom je zrejmé, že táto vodorovná hrubá čiara bola dodatočne upravovaná (predĺžovaná) tak, aby kryla aj doplnenú doložku avalistu spolu s podpisom žalovaného 4/. K tomu žalovaný 4/ navrhol grafologické skúmanie. Ďalej mal žalovaný 4/ za to, že jeho podpis na listine nezakladá jeho zmenkový záväzok ako avalistu, ale výlučne mimozmenkový záväzok, a to s poukazom na neexistenciu dohody o zmenkovom vyplňovanom práve a s ňou spojenou námietkou nesprávneho vyplnenia blankozmenky voči žalovanému 4/. Žalovaný 4/ vo vyjadrení z 8. septembra 2016, tvrdil, že vo vzťahu k žalobcovi vystupuje ako spotrebiteľ, teda ako „slabšia“ strana.

4. Podaním z 13. júla 2015 žalovaný 4/ s poukazom na to, že v (skutkovo a právne totožnom) konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/241/2014, navrhol vykonať znalecké dokazovanie zo strany troch znalcov a zároveň na to, že podal 17. marca 2015 trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu podvodu a trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov, navrhol prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/241/2014.

5. Žalovaný 4/ tiež namietal, že je zároveň osobou, ktorá k tomu istému dátumu (k 7. decembru 2009) podpísala zmenku ako avalista - fyzická osoba a zároveň podpísala aj dodatok č. 1 ako osoba konajúca v mene zmenkového dlžníka - spoločnosti ABUSS, s.r.o., ako konateľ tejto spoločnosti. Na základe toho žalovaný 4/ tvrdil, že ide o tzv. kauzálny aval, ktorý vznikol tak, že na základe dodatku č. 1 k zmluve o použití blanko zmenky, podpísaného 7. decembra 2009, kde je opísaná kauzálna príčina vystavenia zmenky, uzavretého medzi vystaviteľom (avalátom) ABUSS, s.r.o. a majiteľom zmenky Tatra-Leasing, s.r.o., sa zmluvnou stranou dohody (dodatku č. 1) stal aj samotný avalista č. 3, ktorým je žalovaný 4/ ako fyzická osoba. Žalovaný 4/ je tak priamo prostredníctvom predmetného dodatku č. 1, v ktorom je opísaná zaistovacia (zabezpečovacia) funkcia zmenky (za účelom zabezpečenia pohľadávok veriteľa špecifikovaných v bode 1.3 zmluvy o použití blanko zmenky), vtelený do kauzálneho vzťahu, a teda na základe tohto kauzálneho avalu má možnosť vznášať kauzálne námietky vyplývajúce z kauzálneho vzťahu medzi avalátom a vystaviteľom. Podaním z 1. mája 2022 žalovaný navrhol vykonanie znaleckého skúmania dodatočným orámčekom na blankozmenke a následne na zmenke, vykonanie dokazovania pripojením trestného spisu, prípadne vyžiadanim všetkých zápisníc z trestného spisu o výsluchoch

pracovníkov žalobcu pred vyšetrovateľom PZ, vypočutie žalovaného 4/, ďalších svedkov, pripojenie celého súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod. sp. zn. 1CbZm/396/2014 a 1CbZm/241/2014, vykonanie znaleckého skúmania pravosti podpisu žalovaného 4/ na zmenke, ako aj vykonanie znaleckého skúmania pravosti podpisu žalovaného 4/ na dodatku č. 1.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o nedôvodnosti námietok žalovaného 4/ proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu, podaných v lehote podľa § 175 ods. 1 a 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OSP“), v dôsledku čoho nebol daný dôvod na jeho zrušenie. Zároveň uviedol, že žalovaný 4/ navrhol vykonanie dôkazov (s výnimkou vykonania znaleckého dokazovania dodatočného orámčkovania na zmenke) po lehote uloženej mu súdom na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedky procesnej obrany a z toho dôvodu na tieto návrhy súd neprihliadal.

7. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žalovaný 4/ ako avalista („avalista č. 3“) Dodatkom č. 1 zo 07.12.2009 pristúpil k Zmluve o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X, a teda je daná existencia dohody o zmenkovom vyplňovacom práve medzi ním a žalobcom. V konaní tak bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že medzi žalovaným 4/ a žalobcom existovala dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke, a preto žalobca bol vo vzťahu k žalovanému 4/ oprávnený vyplniť blankozmenku o údaj zmenkovej sumy a dátum splatnosti zmenky. Súd prvej inštancie poukázal na vyjadrenie žalovaného 4/ z 24. júla 2018, v ktorom žalovaný 4/ podpís dodatku č. 1 k zmluve o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X výslovne potvrdil. Z uvedených dôvodov súd nevykonával dôkaz pripojením trestného spisu, ktorý mal podľa vyjadrenia žalovaného 4/ obsahovať svedecké výpovede zamestnancov žalobcu, ktorí mali vypovedať, že ani nevedia ako, či akým spôsobom mal byť údajne podpísaný dodatok č. 1 k dohode o zmenkovom vyplňovacom práve.

8. K námietke týkajúcej sa dodatočnej úpravy orámovania zmenky súd prvej inštancie uviedol, že považuje za bezpredmetné, či orámovanie na zmenke bolo predlžované v čase podpisu žalovaného 4/ alebo až následne, keďže žalovaný 4/ v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu tvrdil, že svoj podpis na blankozmenku pripojil na okraj „pôvodnej bianko listiny“ po tom, čo tam žalobca rukou dopísal doložku avalistu s osobnými údajmi o žalovanom 4/. Z grafického prevedenia zmenky navyše vyplýva, že text stojaci mimo pôvodný (predtlačený) rámček nie je dohodou o použití zmenky, ale jednoznačne ide o doložku avalistu, ktorej význam spočíva vo vyvolaní účinkov zmenkového ručenia. Súd prvej inštancie zdôraznil, že ustanovenie čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „Zákon zmenkový a šekový“ alebo „ZZŠ“) upravuje podmienky, za ktorých možno robiť majiteľovi zmenky námietky nesprávneho vyplnenia blankozmenky. Čo sa týka skúmania hrubej nedbanlivosti, resp. zlomyseľnosti, ide o otázku relevantnú za situácie, keď dôjde k prevodu zmenky na nového majiteľa, nakoľko len vo vzťahu k novému majiteľovi zmenky možno hovoriť o hrubej nedbanlivosti alebo o zlomyseľnosti pri nadobúdaní zmenky a v nadväznosti na to potom o prípustnosti námietky nesprávneho vyplnenia blankozmenky. Pojem „pri nadobúdaní zmenky“ nemožno vykladať tak, že nadobudnutím zmenky sa rozumie vyplnenie blankozmenky na úplnú zmenku. Záverom súd zdôraznil, že ak by sa aj v konaní preukázalo, že doplnenie orámovania bolo uskutočnené po tom, čo sa žalovaný 4/ na blankozmenku podpísal, na platnosť jeho ručiteľského záväzku zo zmenky by to nemalo žiaden vplyv. Dodatočné doplnenie čiar (orámovanie) na zmenke možno považovať za doplnenie právne bezvýznamného údaju na zmenke. Z uvedených dôvodov preto súd prvej inštancie nepovažoval za účelné vykonať znalecké dokazovanie týkajúce sa dodatočne upravovaného orámovania zmenky.

9. Za bezpredmetnú považoval súd prvej inštancie aj námietku žalovaného 4/, podľa ktorej blankozmenku podpisoval len na evidenčné účely. Súd prvej inštancie zdôraznil, že už samotný podpis na líčnej strane zmenky spôsobuje účinky zmenkového ručenia v zmysle § 31 ods. 3 ZZŠ, pričom podpis žalovaného 4/ v domnienke, že ide o podpis na evidenčné účely, by bolo možné ad absurdum posudzovať z hľadiska konania v omyle. Skutkový stav popísaný žalovaným 4/ v námietkach, by bolo teoreticky možné podradiť pod ust. § 49a a § 40a OZ. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti konštatoval, že na relatívnu neplatnosť právneho úkonu nemôže prihliadať ex offio, ale jedine vtedy, ak sa dotknutý

účastník takéhoto právneho úkonu jeho neplatnosti dovoľá. Za rozhodujúci stav pre konanie o námietke relatívnej neplatnosti považoval súd prvej inštancie stav ku dňu vydania zmenkového platobného rozkazu. Žalovaný 4/ sa neplatnosti pre konanie v omyle do dňa vydania zmenkového platobného rozkazu nedovoľal, preto sa právny úkon považoval v čase vydania zmenkového platobného rozkazu za platný a tento stav nie je možné zvrátiť ani dodatočným dovolaním sa neplatnosti v námietkach.

10. Súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú ani námietku založenú na tvrdení žalovaného 4/, že má voči žalobcovi postavenie spotrebiteľa, a preto by mal v danom prípade požívať zvýšenú (súdnú) ochranu. V tejto súvislosti poukázal na okolnosť, že žalovaný 4/ v čase podpísania dodatku č. 1 (k 7. decembru 2009) vykonával funkciu konateľa žalovaného 1/, zároveň bol spoločníkom tejto obchodnej spoločnosti, pričom v zmysle rozsudku Súdného dvora Európskej únie zo 14. marca 2013 vo veci Česká spořitelna, a.s. proti Gerald Feichter, C - 419/11, je v takom prípade vylúčené považovať žalovaného 4/ za spotrebiteľa.

11. Návrh žalovaného 4/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 1CbZm/241/2014, s odôvodnením, že súd môže využiť výsledky znaleckého dokazovania, ktoré malo byť vykonané v uvedenom konaní, súd prvej inštancie zamietol. Uvedený postup odôvodnil tým, že v konaní vedenom pod sp. zn. 1CbZm/241/2014 bol 3. februára 2022 vyhlásený rozsudok č. k. 1CbZm/241/2014-552, z ktorého vyplýva, že súd v uvedenom konaní vykonal znalecké dokazovanie na preukázanie pravosti podpisu žalovaného 4/ na dodatku č. 1 k zmluve o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X. Vzhľadom k tomu, že v tu posudzovanom spore bol žalobcom predložený dodatok č. 1 k zmluve o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X, teda jedná sa o inú listinu viažucu sa k inej blankozmenke, v konaní vedenom pod sp. zn. 1CbZm/241/2014 sa nerieši otázka, ktorá by mohla mať význam aj pre rozhodnutie súdu v tejto veci.

12. Návrh žalovaného 4/ na prerušenie konania, za účelom podania návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) na konanie o súlade právnych predpisov (časti ust. § 175 ods. 4 OSP) s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“), súd prvej inštancie zamietol, pričom poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS/191/2014, podľa ktorého ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) OSP [teraz ust. § 162 ods. 1 písm. b) CSP] nezakladá nárok účastníka konania, aby sa všeobecný súd vždy stotožnil s jeho názorom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Rozhodujúce je, či všeobecný súd sám dospeje k záveru o možnom nesúlade právneho predpisu, pričom podľa názoru súdu prvej inštancie neboli splnené podmienky na takéto konanie (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. júla 1996, sp. zn. 2Cdo/47/1996, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 53/1999).

13. Súd prvej inštancie k ďalšiemu dôvodu navrhovaného prerušenia konania, a to podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, konštatoval, že pokiaľ v spore nevyhodnotil právne postavenie žalovaného 4/ ako spotrebiteľa, potom v danom prípade nevystala žiadna sporná právna otázka týkajúca sa výkladu újinného práva, ako dôvodil žalovaný 4/.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný 4/ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) tak, že prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a III. a vo výroku II. v časti zamietnutia návrhu žalovaného 4/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/241/2014 potvrdil, druhým výrokom odvolanie žalovaného 4/ voči výroku II (v časti zamietnutia zvyšných návrhov na prerušenie konania) odmietol. Tretím výrokom odvolací súd návrh žalovaného 4/ na prerušenie odvolacieho konania zamietol. Štvrtým výrokom rozhodol, že žalobca má proti žalovanému 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. Odvolací súd konštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie a stotožnil sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Konštatoval, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie náležite, logicky a presvedčivo odôvodnil, s dodržaním náležitostí v zmysle § 220 ods.

2 CSP.

16. Odvolací súd sa ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal odvolacími námietkami žalovaného 4/ a zhrnul skutkové okolnosti daného prípadu. Konštatoval, že v zmysle § 185 ods. 1 CSP súd nemusí vykonať všetky navrhované dôkazy. Podľa neho sa súd prvej inštancie v odôvodnení predmetného rozhodnutia dostatočne zaoberal vykonanými dôkazmi a z nich vyvođeným skutkovým stavom, pričom vysvetlil aj to, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy. Za podstatné považoval to, že v čase podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu zmenka obsahovala všetky zákonné náležitosti, pričom podpisy zmenkovo povinných osôb sú ich vlastnoručnými podpismi, zároveň žalobca je zákonným majiteľom zmenky. Odvolací súd uviedol, že v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že námietky žalovaného 4/ nemožno považovať za dôvodné čo i len sčasti. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne konštatoval, že žalovaný 4/ podpísaním dodatku č. 1 pristúpil k Zmluve o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X, a teda aj k dojednaniu o spôsobe a podmienkach vyplnenia blankozmenky. Z predmetného dodatku jasne vyplýva, že sa vzťahuje na konkrétnu zmluvu - Zmluvu o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X, ktorú mení a dopĺňa. Odvolací súd na základe uvedeného, v zhode so závermi súdu prvej inštancie uviedol, že účelom Dodatku č. 1 bolo pristúpenie avalistu č. 3 k udeleniu vyplňovacieho oprávnenia, čo vyplýva z prehlásenia avalistu č. 3 na Dodatku č. 1 a tiež aj zo záverečných ustanovení čl. II tohto dodatku, že ostatné ustanovenia zmluvy zostávajú v platnosti a účinnosti v nezmenenej podobe. Podľa odvolacieho súdu by Dodatok č. 1 bez toho, aby jeho účelom bolo pristúpenie žalovaného 4/ k zmluve o vyplňovacom práve, strácal význam, t.j. ak by bol uzavretý len v dôsledku potvrdenia skutočnosti, že žalovaný 4/ ako avalista č. 3 pristúpil k záväzku zo zmenky, keďže táto skutočnosť vyplýva zo samotnej zmenkovej listiny a avalista môže byť na zmenku dopísaný bez existencie osobitnej dohody. Odvolací súd dodal a zdôraznil, že vo vyjadrení z 24.07.2018 žalovaný 4/ podpis Dodatku č. 1 k Zmluve o použití bianko zmeniek č. XXXXXXXX/X výslovne potvrdil. Odvolací súd ďalej konštatoval, že žalobcovi na preukázanie aktívnej legitímácie v spore stačilo predloženie zmenky, ktorá obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 ZZŠ. Dňa 07.12.2009, kedy žalovaný 4/ na zmenku pripojil svoj podpis v mieste pre tretieho avalistu, zmenka obsahovala všetky povinné údaje okrem dátumu splatnosti a zmenkovej sumy. Zmenkovú sumu a splatnosť žalobca doplnil na zmenku v súlade so Zmluvou o použití bianko zmenky v znení Dodatku č. 1.

17. Námietku žalovaného 4/, týkajúcu sa dodatočného orámovania zmenky, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú a v súlade s názorom súdu prvej inštancie uviedol, že je bezpredmetné, či orámovanie na zmenke bolo predlžované v čase podpisu žalovaného 4/ alebo až následne. Žalovaný 4/ sa podpísal k doložke „per aval“, čím potvrdil svoje ručiteľské prehlásenie. Nemožno vo všeobecnosti prijať záver o tom, že každý text, ktorý sa nachádza mimo orámovania pôvodného textu zmenky, nie je súčasťou zmenky len z toho dôvodu, že orámovanie nekryje neskôr dopísaný text. Doložka je krytá podpisom žalovaného 4/, pričom je daná priestorová súvislosť medzi touto doložkou a podpisom žalovaného 4/. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na to, že žalovaný 4/ v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu sám uviedol, že podpis na pôvodnú bianko listinu pripojil po tom, čo tam už bola uvedená doložka „per aval“ a osobné údaje.

18. Odvolací súd taktiež poukázal na zásadu koncentrácie námietkového konania voči zmenkovému platobnému rozkazu, podľa ktorej je možné v námietkovom konaní posudzovať len námietky podané v zákonnej lehote, a preto oba súdy nižších inštancií mohli posudzovať len námietky podané v tejto lehote. Podľa odvolacieho súdu, námietky takto vznesené žalovaným 4/ posúdil súd prvej inštancie správne a zákonne, keď dospel k záveru o ich nedôvodnosti.

19. Vo vzťahu k namietanému nedoručeniu podania žalobcu zo dňa 01.04.2022 žalovanému 4/, odvolací súd uviedol, že nedoručenie predmetného vyjadrenia nie je porušením práva žalovaného 4/ na spravodlivý súdny proces z dôvodu, že obsahom tohto podania neboli žiadne nové podstatné skutočnosti, ku ktorým by bola potrebná reakcia, pričom prílohou predmetného podania bolo stanovisko Národnej Banky Slovenska zo dňa 07.12.2016, ktoré bolo pre rozhodnutie súdu o merite danej veci nepodstatné.

20. Návrhu žalovaného 4/ na prerušenie odvolacieho konania za účelom podania návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky ohľadom posúdenia súladu vtedajšej právnej úpravy § 175 OSP o trojdňovej zákonnej koncentračnej lehote s Ústavou SR odvolací súd nevyhovel, nakoľko neboli naplnené podmienky na začatie takéhoto konania v zmysle čl. 125 Ústavy SR. K tomu odvolací súd podporne poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 191/2014, podľa ktorého ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b/ OSP (teraz ust. 162 ods. 1 písm. b/ CSP) nezakladá nárok účastníka konania, aby sa všeobecný súd vždy stotožnil s jeho názorom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Rozhodujúce je, či všeobecný súd sám dospeje k záveru o možnom nesúlade právneho predpisu. K návrhu žalovaného 4/ na prerušenie odvolacieho konania za účelom iniciovania prejudiciálneho konania na Súdnom dvore EÚ týkajúceho sa posúdenia statusu žalovaného 4/ ako spotrebiteľa v predmetnom spore, odvolací súd zaujal zhodné stanovisko ako súd prvej inštancie a zdôraznil, že v prejednávanej spore tak podľa názoru odvolacieho súdu nevystala otázka týkajúca sa výkladu úniijného práva. K tomu odvolací súd dodal, aj s citovaním relevantnej judikatúry, že položená otázka musí mať reálny a priamy dopad na konkrétny spor a nemôže mať len povahu akademickej otázky bez sporového základu. Odvolací súd konštatoval, že ani jedna zo žalovaných 4/ navrhovaných otázok tieto atribúty nenapĺňa a navrhované otázky majú výlučne akademický charakter. Na základe toho odvolací súd návrhy žalovaného 4/ na prerušenie odvolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) a c) CSP, obsiahnuté v odvolaní, zamietol.

21. K odmietnutiu odvolania žalovaného 4/ proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že v tejto časti odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrhy žalovaného 4/ na prerušenie konania, smeruje proti výroku rozhodnutia, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa [§ 355 ods. 2 CSP, § 357 CSP a contrario, § 386 písm. c) CSP].

22. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 4/ (ďalej tiež „dovolateľ“), ktorý vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovení § 420 písm. e), f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Zároveň navrhol prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP za účelom posúdenia, či právna úprava § 175 ods. 1 OSP o tzv. 3 - dňovej zákonnej koncentračnej lehote na podanie zmenkových námietok voči zmenkovému platobnému rozkazu, je ústavne konformná. Dovolateľ navrhol prerušenie dovolacieho konania aj podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP za účelom podania prejudiciálnej otázky na Súdny dvor Európskej únie, či dovolateľa za daných okolností možno alebo nemožno považovať za spotrebiteľa v zmysle (i) Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29 -34), v zmysle (ii) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES zo 6. júna 2002 o dohodách o finančných zárukách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 168, 27. 06. 2002), ako aj v zmysle (iii) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 3285/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22. 11. 2011). Dovolateľ najvyššiemu súdu navrhol zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako aj rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie (za ktorý označil Mestský súd Bratislava IV). Žiadal aj priznanie mu nároku voči žalobcovi na náhradu trov dovolacieho konania, vrátane trov právneho zastúpenia za dovolacie konanie, v rozsahu 100 %.

23. Dovolateľ odôvodnil svoje dovolanie v 240 bodoch s tým, že odvolací rozsudok je zaťažený vadami, ktorými sú naplnené dovolacie dôvody podľa § 420 písm. e), f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Zhrnul podľa neho podstatné okolnosti prejednávanej spory (bod 8 až 15 dovolania). K prípustnosti dovolania ním vyvodzovaného z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP uviedol (bod 21 a nasl.), že mu ako strane súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za takú vadu označil nevykonanie navrhovaných dôkazov (bod 24 a nasl.). Odvolaciemu súdu vytkol, že potvrdil vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré „nesplňalo zákonné predpoklady“, s čím sa „nevysporiadal, ako ani nedoplňil dokazovanie opomenuté súdom nižšieho stupňa“, naopak „zhojil

nezákonné doplnenie dokazovania“ zo strany žalobcu. V tejto súvislosti dovolať poukázal na svoje dôkazné návrhy v prvoinštančnom konaní. Považoval za potrebné vykonanie znaleckého skúmania dodatočným doorámčekovaním na blankozmenke a následne na zmenke; vykonanie dokazovania pripojením trestného spisu, prípadne vyžiadaním všetkých zápisníc z trestného spisu o výsluchoch pracovníkov žalobcu pred vyšetrovateľom PZ; vypočutie žalovaného 4/; vypočutie svedkov A. L. a Y. L.; pripojenie celého súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod. sp. zn. 1CbZm/396/2014 a 1CbZm/241/2014, kde sú zápisnice o výsluchoch p. E. (pracovníčky žalobcu); vykonanie znaleckého skúmania pravosti podpisu žalovaného 4/ na zmenke, ako aj vykonanie znaleckého skúmania pravosti podpisu žalovaného 4/ na Dodatku č. 1. Odkázal na v prílohe priložené zápisnice zo súdneho pojednávania vedeného pred Okresným súdom Bratislava V zo 17. decembra 2020 a zápisnice zo súdneho pojednávania vedeného pred Okresným súdom Bratislava V z 3. februára 2022 v inej zmenkovej súvisiacej veci spolu s rozhodnutiami Ústavného súdu Českej republiky, ktoré sú podľa názoru dovolať plne právne aplikovateľné aj na túto zmenkovú vec, ako aj na návrhy žalovaného 4/ podané prezidentovi SR, poslancom NR SR a Generálnemu prokurátorovi SR, všetky na podanie podnetu na zosúladenie právnych predpisov z dôvodu ústavnej rozpornosti čl. 175 ods. 1 a ods. 3 OSP v časti „troch dní“. Dovolať je toho názoru, že nedošlo k vykonaniu dokazovania vo vzťahu k esenciálnym otázkam pre celé konanie a pre vec samú, čím súdy nižšieho stupňa odňali dovolaťovi právo na spravodlivé súdne konanie.

24. Dovolať označil rozhodnutie súdu prvej inštancie za arbitrárne z hľadiska nesplnenia požiadavky na jeho riadne odôvodnenie a v tejto súvislosti odvolaciemu súdu vytkol, že sa len „stroho“ obmedzil na konštatovanie jeho správnosti, pričom ho nedoplnil v zmysle § 387 ods. 3 CSP. Prítom v odvolaní podrobne vytýkal súdu prvej inštancie, že nevykonával dokazovanie v navrhovanom rozsahu, „ktorým by došlo k podpore argumentácie žalovaného 4“, zo strany odvolacieho súdu tak došlo i k porušeniu práva na riadne a dostatočné odôvodnenie rozhodnutia (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd).

25. Dovolať ďalej namietol, že nebolo vyhovené ani jeho návrhu na znalecké dokazovanie ohľadom „časovej následnosti jednotlivých zápisov na zmenke“ na preukázanie doplnenia vodorovných čiar (vytvorenia dodatočného orámovania) až po tom, čo pripojil na listinu svoj podpis, pričom išlo o okolnosť medzi stranami spornú. Odôvodnenie nevykonania tohto ako aj ďalšieho dovolaťom navrhovaného dokazovania súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom, bolo podľa dovolať nedostatočné a v tejto súvislosti poukázal (bod 39 a nasl. dovolania) na doktrínu opomenutých dôkazov a v jej rámci na tzv. „Perna test“ (Perna proti Taliansku, č. 48898/99, rozsudok veľkého senátu ESĽP zo 6. mája 2003, doplnený koncepciou v zmysle rozsudku veľkého senátu ESĽP vo veci Murtazaliyeva proti Rusku z 18. decembra 2018, č. 36658/05). Podľa dovolať zdôvodnenie vytýkaného nevykonania dokazovania súdmi nižších inštancií, osobitne vo vzťahu k upusteniu od znaleckého dokazovania nariadeného podľa uznesenia súdu prvej inštancie sp. zn. 1CbZm/396/2014-187 z 18.07.2016, „vo vzťahu k povahe veci nemožno považovať za zlučiteľné s podmienkami Perna testu“.

26. Dovolať akcentoval, že zo strany oboch súdov nižších inštancií nedošlo vo veci k „riadnemu právnomu zhodnoteniu, zdôvodneniu, a to ani v esenciálnych otázkach“. Odvolaciemu súdu taktiež vytkol, že nedostal odpovede na svoje odvolacie námietky, ktoré mali význam pre rozhodnutie vo veci samej, pričom ústavne súladným spôsobom neodôvodnil, prečo nebolo vykonané navrhované znalecké dokazovanie. Rovnakú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP videl dovolať v nepripojení trestného spisu (konkretizovaného v bode 59. dovolania), ktorý bol uplatnený pred koncentráciou konania o námietkach (dôkazný návrh z 21.03.2022) a ktorý obsahuje svedecké výpovede zamestnancov žalobcu k okolnostiam podpisania dodatku č. 1 k dohode o zmenkovom vyplňovacom práve. Podľa dovolať sa „rozkreslí cez tieto výpovede aj spotrebiteľský vzťah“ medzi ním a žalobcom.

27. Dovolať namietol aj postup odvolacieho súdu, ktorý v ods. 17 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatoval, že nedoručenie podania žalobcu zo dňa 01.04.2022 žalovanému 4/, nie je porušením práva žalovaného 4/ na spravodlivý súdny proces. Podľa dovolať však došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania. Vo vzťahu k tomu dovolať poukázal na

rozhodnutie ESLP z 13.01.2015 vo veci V. proti Slovenskej republike, z ktorého vyplýva, že aj keď vyjadrenie odporcu v tam posudzovanom prípade neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Dovolateľ v tejto súvislosti poukázal aj na ďalšie rozhodnutia ESLP (Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 04.10. 2011 a P. a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27.04. 2010), ako aj na viaceré uznesenia Najvyššieho súdu SR - z 21.10.2010 sp. zn. 4Cdo/141/2010, z 09.08.2011 sp. zn. 5Cdo/92/2011, z 20.10.2011 sp. zn. 5Cdo/115/2011, z 09.11. 2010 sp. zn. 5Cdo/200/2010, z 28.08.2014 sp. zn. 2Cdo/209/2014, z 29.04.2016 sp. zn. 2Cdo/1235/2015. Zhrnul, že právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces, pričom s vyššie uvedenými argumentmi sa odvolací súd nielen nevysporiadal, čím rovnako svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, a teda je v tomto rozsahu aj nepreskúmateľné, ale navyše došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces nedoručením vyjadrenia žalobcu žalovanému 4/.

28. Ďalej dovolateľ uviedol, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím nenaplnil zákonné požiadavky na riadne, presvedčivé a náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže „je založené na nezákonnom dokazovaní, resp. na nezákonnom opomenutí tých najpodstatnejších dôkazov“.

29. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ videl aj v tom, že oba sudy nižších inštancií sa dostatočným spôsobom nevysporiadali s jeho návrhom na prerušenie konania, tiež tým, že nevyvolali dovolateľom navrhované konanie pred ústavným súdom, v dôsledku ktorého by bolo možné prihliadať aj na námietky vznesené žalovaným 4/ po trojdňovej lehote na podanie námietok, ako aj, že nepodali prejudiciálnu otázku na SD EÚ, či je možné považovať žalovaného 4/ za spotrebiteľa. Pokiaľ sa odvolací súd zaoberal návrhom na prerušenie odvolacieho konania, tak podľa dovolateľa toto bolo „posúdené maximálne formalisticky“ (bod 92 a nasl. dovolania). Už samotným nepodaním návrhu na ústavný súd došlo „k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktoré bolo žalovanému 4/ priam odňaté, nakoľko samotný žalovaný 4/ nemohol vyriešiť otázku, či trojdňová lehota na podanie námietok je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky“. Súčasne uviedol (bod 112 dovolania), že pokiaľ oba sudy nižších inštancií uplatnili vo vzťahu k žalovanému 4/ trojdňovú lehotu na podanie námietok ako aj koncentračnú zásadu podľa § 175 ods. 1 OSP, boli povinné sa dôsledne zaoberať jeho námietkami vo vzťahu k nesúladu tohto ustanovenia „s čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru“.

30. Keďže uvedenú otázku mohol posúdiť výlučne ústavný súd, došlo aj k vade konania spočívajúcej v odňatí práva na zákonného sudcu [§ 420 písm. e) CSP]. V nadväznosti na uvedené dovolateľ zotrval na požiadavke na podanie návrhu na ústavný súd o súlade § 175 ods. 1 OSP s ústavou, pričom navrhol, aby za týmto účelom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) dovolacie konanie prerušil. Dôvody svojho návrhu bližšie uviedol v bodoch 100 až 111 dovolania, pričom detailne citoval najmä z Nálezu Ústavného súdu Českej republiky Pl. ÚS 16/12 zo 16.10.2012.

31. Z vyššie uvedených dôvodov v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ označil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne a v konečnom dôsledku za nezákonné, ktoré je nutné zrušiť.

32. Dovolateľ za „maximálne formalistické“ zo strany odvolacieho súdu označil aj posúdenie jeho návrhu na prerušenie konania na podanie prejudiciálnej otázky na SD EÚ, viažucej sa na to, „že žalovanému 4 svedčí postavenie spotrebiteľa a žalobca jednostranne a svojvoľne bez súhlasu žalovaného a existencie dohody o vyplňovacom zmenkovom práve sa podaným návrhom domáha od žalovaného 4 aj plnenia titulom poskytnutia služieb, ktoré neboli dohodnuté v pôvodnej zmluve o úvere, na ktorú sa vzťahovala sporná blankozmenka“.

33. Podľa dovolateľa otázka, „či je žalovaný 4/ spotrebiteľom alebo nie, je založená na právnom posúdení právnymi predpismi s prameňmi EÚ“, preto došlo aj k odňatiu práva na zákonného sudcu [§ 420 písm. e) CSP, bod 117, 157 - 161 dovolania], „keďže otázka mala byť posudzovaná Súdny dvorom Európskej únie a príslušným sudcom“. V nadväznosti na uvedené dovolateľ zotrval na požiadavke na

prerušenie (dovolacieho) konania a na podaní prejudiciálnej otázky na SD EÚ, ktorú formuloval a bližšie odôvodnil v bode 118 a nasl. dovolania. Tu zvýraznil kľúčový význam ním nastolenej otázky, jej „esenciálny vplyv na konanie vo veci samej“ s tým, že SD EÚ sa doteraz nezaoberal otázkou, „kde by konateľ a spoločník avaloval zmenku, kde nie je platná dohoda o zmenkovom vyplňovacom práve ...“ (správne malo byť „práve“; pozn. najvyššieho súdu). Dovolateľ k ním namietanému záveru súdov nižších inštancií v danom spore, že nie je spotrebiteľom, argumentoval podobnosťou s rozhodnutím SD EÚ vo veci Hora?iu Ovidiu Costea proti SC Volksbank România SA (ide o rozsudok z 3. septembra 2015 vo veci C-110/14; pozn. najvyššieho súdu) a jeho závermi (bod 123 a nasl. dovolania). V tejto súvislosti polemizoval s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, pokiaľ odvolací súd nepovažoval za preukázané jeho tvrdenie a neakceptoval právny názor, že vo vzťahu k žalobcovmu zmenkovému nároku má mať postavenie spotrebiteľa. Následne vyvodil, že mu v rozhodnutiach súdov oboch nižších inštancií „nebolo poskytnuté nielenže primerané odôvodnenie, ale žiadne, a teda z neho nemožno zistiť žiadne dôvody, ktoré viedli k záverom nepodania prejudiciálnej otázky“ na SD EÚ. Podľa dovolateľa nepodanie prejudiciálnej otázky nebolo vôbec zdôvodnené, „len subsumované pod odmietnutie odvolania v rozsahu výroku o prerušení konania, čo nie je možné z pohľadu spravodlivého súdnictva akceptovať“.

34. Dovolateľ vadu ním vyvodzovanú z dôvodov podľa § 420 písm. e) CSP ďalej videl v tom, že v spore je žalovaný 4/ fyzickou osobou, nemal nikdy žiaden obchodnoprávny vzťah so žalobcom, a teda ide o občianskoprávny spor, o ktorom mal rozhodovať „senát C“. To podľa neho vyplýva zo skutočnosti, že si vo vzťahu k žalobcovi nikdy neobjednal „Nové služby I a Nové služby II“, pričom pôvodne bola zmenka bianko zmenkou a žalovaný 4/ mal pozíciu bianko avalistu na bianko zmenke, a preto žalobca účelovo zaviedol súd o tom, že išlo pôvodne o bianko zmenku a súdy oboch (nižších) inštancií pochybili, keď neskúmali charakter vzťahu žalovaného 4/ ku žalobcovi, ktorý mal byť občianskoprávny (bod 164 dovolania). V dôsledku uvedeného došlo k nesprávnemu a nezákonnému zápisu sporu do nesprávneho registra, a tým k nesprávnemu určeniu sudcu na prejednanie sporu, v rozpore s rozvrhom práce súdov na oboch nižších inštanciách. Toto považoval dovolateľ za zásadnú vadu konania a dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP, pričom k otázke zákonného sudcu citoval viaceré rozhodnutia ústavného súdu (I. ÚS 185/2014, II. ÚS 405/2010, II. ÚS 47/99) a najvyššieho súdu (4Cdo/321/2014, 4Cdo/180/2013). Uviedol, že k nesprávnemu obsadeniu došlo už v prvoinštančnom konaní, kedy vo veci rozhodoval sudca JUDr. Matúš Brehovský (2CbZm) určený na prejednanie tohto sporu v rozpore s rozvrhom práce Okresného súdu Bratislava V (do 31.05.2023), „nakolko vec bola nesprávne zapísaná do registra CbZm ako obchodnoprávny spor - Zmenky, šeky, hoci v skutočnosti išlo o občianskoprávny spor. Následne vo veci rozhodoval senát odvolacieho súdu 4CoZm ergo zas obchodný senát. Titul žalobcu voči žalovanému 4 je nutné vyvážiť vzhľadom na status Žalovaného 4/ ako spotrebiteľa, k čomu nedošlo“ a došlo tak k porušeniu čl. 48 ods. 1 ústavy (bod 168 a nasl. dovolania).

35. Keďže dovolateľ v konaní (ako žalovaný 4/) opakovane namietal nesprávne a protiprávne vyplnenie zmenkovej sumy, mal sa podľa neho súd týmito námietkami „materiálne zaoberať“ a v tomto ohľade svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo sa nestalo, keďže nevyhodnotil ani neodôvodnil, či je zmenková suma vyplnená správne a ak áno, tak na základe akých skutočností.

36. V súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že v rozsahu konania, v ktorom sa žalovaný domáha postavenia spotrebiteľa, došlo „k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to najmä od stanoviska občiansko - právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno - právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 8/2015“. K tomuto odklonu malo podľa názoru dovolateľa dôjsť v dôsledku toho, že súdy nižších inštancií nedodržali v stanovisku vyjadrený postup, podľa ktorého, pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offio povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Dovolateľ namietol, že k uvedenému prieskumu nedošlo napriek tomu, že sa v danej veci prejednáva spotrebiteľský vzťah, v ktorom má postavenie spotrebiteľa. Vo vzťahu k tomu dovolateľ poukázal na súvisiacu judikatúru krajských súdov o neprijateľných zmluvných podmienkach v spotrebiteľských vzťahoch, ktoré sa týkajú nároku zo

zmenky, ak podmienky úhrady zmenky neboli dojednané individuálne. Dovolateľ v zmysle uvedených argumentov konštatoval, že ako fyzická osoba - nepodnikateľ, a teda spotrebiteľ, nemohol vedieť o podmienkach doplnenia bianko zmenky z Dodatku č. 1 (keďže nič také neupravuje a ani neobsahuje) pričom Zmluva o použití bianko zmenky nebola súčasťou Dodatku č. 1, čo s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (o spotrebiteľských zmluvách) predstavuje neprijateľnú podmienku, ktorá je zo zákona neplatná. Právo žalobcu doplniť na zmenku výšku dlhu z kauzálnej zmluvy a dátum splatnosti vo vzťahu k dovolateľovi teda nikdy nevzniklo. Odvolací súd sa teda odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a vec nesprávne právne posúdil, „že zmenka má voči žalovanému 4/ mala všetky zákonné náležitosti a bola spoľahlivým základom pre vydanie rozsudku súdom prvej inštancie“. To, že zmenka ako aj dohoda o vyplňovacom práve sú vo vzťahu k žalovanému 4/ v rozpore so zákonom, však oba súdy nižších inštancií „v rovine materiálnej spravodlivosti“ vôbec neskúmali, pričom došlo k prijatiu nesprávneho právneho záveru, že medzi žalobcom a žalovaným 4/ bol dojednaný mechanizmus v predmetnej zmluve o použití bianko zmenky, a teda právo žalobcu ako kauzálného veriteľa doplniť na zmenku výšku dlhu z kauzálnej zmluvy a dátum splatnosti (bod 193 dovolania).

37. V súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ namietať najmä ods. 13 a 14 odôvodnenia odvolacieho rozsudku, v ktorých sa mal odvolací súd dopustiť nesprávneho právneho posúdenia veci, založeného na závere, že podpis dovolateľa je súčasťou zmenky, inak povedané, že v danom prípade žalovanému 4/ (avalista) vznikol zmenkový záväzok titulom jeho zmenkového ručenia (aval), a preto je povinný žalobcovi ako majiteľovi zmenky zaplatiť žalovanú zmenkovú istinu s príslušenstvom. Dovolateľ uviedol, že jeho podpis sa nachádza mimo zmenky, keďže je mimo vonkajšieho orámovania zmenky. Otázka, či text stojaci mimo kontinuálneho vonkajšieho orámovania zmenky je alebo nie je súčasťou zmenky, nie je riešená v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čo podľa dovolateľa zakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ opakovane zdôraznil, že súd prvej inštancie nevykonával znalecké dokazovanie ohľadne zistenia časového sledu jednotlivých úprav zmenky, preto z vykonaného dokazovania nemožno určiť, kedy došlo k dodatočnému orámovaniu zmenky, pričom vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci ide o podstatný moment, ktorý je určujúci pre rozhodnutie vo veci samej. Súčasne dovolateľ vytkol obom súdom nižších inštancií, že na neho nezákonne preniesli dôkazné bremeno ohľadom „preukázania pravosti zmenky, jej namietaného nepozmenenia ako aj moment podpisu žalovaným 4 a samotný obsah zmenky v čase podpisu žalovaným 4 ako aj existenciu a obsah a predmet dohody o zmenkovom vyplňovacom práve medzi žalobcom a žalovaným 4“.

38. Podľa dovolateľa „z osobitostí“ jeho námietok bolo nutné vyhodnotiť, či je jeho podpis na okraji zmenky jej súčasťou, „čo je otázka esenciálna, s ktorou sa avšak odvolací súd, ako aj súd prvého stupňa nesprávne právne vysporiadal“. Uvedenú otázku považoval za doposiaľ v slovenskom právnom poriadku neriešenú, čím podľa neho došlo k založeniu dôvodnosti dovolania [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]. Dovolateľ zdôraznil, že jeho podpis „sanachádzal mimo kontinuálne orámovanie zmenky“ a žiadal, aby dovolací súd v rámci právneho posúdenia veci dal odpoveď (vyriešil) otázku, „či text stojaci mimo kontinuálneho vonkajšieho orámovania zmenky je alebo nie je súčasťou zmenky“. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Vrchného súdu ČR sp. zn. 13 Cmo 6/2000, ktoré je podľa dovolateľa ako judikatúra „na vnútroštátnej úrovni rovnako záväzná“.

39. Dovolateľ uviedol, že pokiaľ v konaní používal pojem evidenčný charakter podpisu, myslel tým podpis na vedomie, „nakoľko samotným podpisom bol účel jedine taký, že osoba žalovaného 4/ ako fyzická osoba sa stala novým konateľom žalovaného 1/, čím takpovediac evidenčne validovala samotnú zmenku vo vzťahu k žalovanému 1/, nie však ako samostatne stojaci aval“ (bod 209 dovolania).

40. Ďalej dovolateľ doplnil, že nie je zrejmé, či došlo k vyúčtovaniu zmenkovej sumy, ako ani na akom podklade došlo k uvedeniu sumy na zmenke. Taktiež uviedol, že „ak je namietaná neexistencia dohody tak s uvedeným súvisí aj nesprávne vyplnenie, nakoľko nie je uznaná výška ako celok, čím zjavne nie je možné sa stotožniť so sumou 16.347,47 eur“. Z toho vyvodil, že vzniesol námietku voči sume zmenky, ktorou sa však súdy nižších inštancií nezaoberali, rovnako sa s uvedenou situáciou nevysporiadal ani „Najvyšší súd SR, nakoľko v uvedenom prípade je situácia poznačená aj vadou neurčitosti. ... v

samotnom konaní nebolo preukázané ako prebiehalo vyúčtovanie, a toto rovnako nebolo preukázané ako dôkaz, čím zostala výška zmenkovej sumy nepreukázaná a nepreskúmateľná.“ (bod 216 - 219 dovolania). Dovolateľ poukázal na judikatúru týkajúcu sa problematiky absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu jeho neurčitosti a na judikatúru ohľadne minimálnych požiadaviek pre určitosť právneho úkonu započítania (bod 225 a nasl., 234 dovolania).

41. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného 4/ písomne nevyjadril.

42. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný 4/, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru o neprípustnosti a súčasne nedôvodnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. e), f) CSP, o neprípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP a o čiastočnej prípustnosti a nedôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a preto podané dovolanie v časti odmietol (§ 447 CSP) a vo zvyšnej časti zamietol (§ 448 CSP).

K stranám dovolacieho konania

43. Dovolačný súd najskôr k svojmu procesnému postupu uvádza, že stranami v tomto dovolacom konaní sú žalobca a žalovaný 4/. Ostatné subjekty na žalovanej strane, označené v záhlaví rozhodnutia sú uvedené z dôvodu prehľadnosti a lepšej zrozumiteľnosti odôvodnenia rozhodnutia, keďže návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, zmenka, o ktorú sa návrh opiera, ako aj ďalšie úkony týkajúce sa zmenky, zmenkový platobný rozkaz, sa týkali žalobcu ako aj všetkých žalovaných 1/ až 4/. Podstatné je, že vydaný zmenkový platobný rozkaz voči žalovaným 1/ až 3/ nadobudol v priebehu konania pred súdom prvej inštancie právoplatnosť a vykonateľnosť, keďže námietky proti nemu podal len žalovaný 4/. To, že v zmenkovom platobnom rozkaze boli žalovaní 1/ až 4/ zviazaní spoločne a nerozdielne, samé osebe nezakladá nerozlučné spoločenstvo strán, preto námietky podané len žalovaným 4/ vyvolali konanie podľa § 175 ods. 4 OSP a zúžili okruh sporových strán na žalobcu a jeho protistranu - žalovaného 4/. Preto ani okolnosť, že v priebehu konania o dovolaní (z 28.09.2023) podanom žalovaným 4/, zanikol žalovaný 1/ ako právnická osoba (dňom 11.11.2023) výmazom z obchodného registra, nemá žiadny vplyv na toto dovolacie konanie.

K právnej úprave prípustnosti dovolania

44. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

45. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

46. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola

vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

47. Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

48. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

49. Podľa ustanovenia § 435 CSP, v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

50. Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

51. Podľa ustanovenia § 442 CSP, dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

52. Dovolací súd len pripomína, že pri preskúmaní veci v rozsahu dovolacích dôvodov, je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho ustálil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne. Právna úprava pripúšťa dva dovolacie dôvody, prvý spočíva v zmätočnosti napadnutého rozhodnutia (§ 431 CSP), druhý v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom (§ 432 CSP).

53. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zřejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

K (ne)prípustnosti dovolania voči odmietnutiu odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (výrok I dovolacieho rozsudku)

54. Podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

55. V časti, v ktorej dovolateľ podal dovolanie proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu vo výroku o odmietnutí odvolania žalovaného 4/ proti výroku II rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 2. mája 2022, č. k. 2CbZm/19/2018 - 547, bolo potrebné dovolanie odmietnuť ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

56. Podľa argumentácie dovolateľa bolo povinnosťou odvolacieho súdu zaoberať sa odvolacími námietkami žalovaného 4/ vo vzťahu k neprerušeniu konania súdom prvej inštancie, v tom videl nedostatok riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku, a teda zmätočnosť vady konania (§ 420 písm. f/ CSP). K tomu dovolací súd uvádza, že odvolanie je prípustné podľa § 357 písm. n) CSP len proti uzneseniu, ktorým bolo prerušené konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164 CSP, či už na návrh, alebo bez návrhu. Ak sú návrhu na prerušenie konania nevyhovieť, nejde o prerušenie konania, a teda odvolanie proti negatívne rozhodnutiu prípustné nie je. Odvolací súd preto nebol povinný

zaoberať sa odvolacími námietkami, ktoré smerovali proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

57. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa predmetným rozhodnutím súdu prvej inštancie a jeho dôvodmi odmietol zaoberať (§ 386 písm. c/ CSP) zo zákonných dôvodov, a to z dôvodu neprípustnosti odvolania podaného proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento súd zamietol procesný návrh žalovaného 4/ na prerušenie konania z dôvodov podľa § 162 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP. Odvolací súd pritom tento svoj postup (odmietnutie) náležite odôvodnil, keď zreteľne uviedol (ods. 24 odôvodnenia), že odvolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie neprípúšťa (§ 357 CSP, § 355 ods. 2 CSP a contrario). Tu dovolací súd poukazuje aj na recentnú judikatúru ústavného súdu SR, ktorý v rozhodnutí z 23.06.2025, sp. zn. I. ÚS 393/2025 uzavrel, že: „Zákonná právna úprava civilného sporového konania v § 357 Civilného sporového poriadku expressis verbis vypočítava uznesenia súdu prvej inštancie, proti ktorým je odvolanie prípustné. Všeobecný súd preto postupom lege artis a neumožnením podať opravný prostriedok proti uzneseniam, proti ktorým zákonná právna úprava odvolanie neprípúšťa, nemôže zasiahnuť do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie a ani do práva na účinný opravný prostriedok.“ Dovolací súd ďalej uvádza, že ak zákon vylučuje proti určitému rozhodnutiu (tu proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania) podanie odvolania ako riadneho opravného prostriedku (k tomu viď napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/15/2018 zo 04.12.2018), je zrejmé, že nebude prípustné ani podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Obdobne sa najvyšší súd už v rozhodnutí z 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/35/2017 vyjadril, že „(a)k Civilný sporový poriadok neprípúšťa odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, teda ak neumožňuje preskúmanie takéhoto rozhodnutia v odvolacom konaní, tak je tým vylúčená aj možnosť jeho preskúmania v dovolacom konaní“. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania je procesným rozhodnutím, ktoré sa viaže k priebehu civilného súdneho konania, a preto má vždy formu uznesenia, a to aj keď je zahrnuté do výrokovej časti rozsudku. Rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej (§ 212 ods. 1 CSP) a uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej (§ 234 ods. 1 CSP). V danom prípade nejde o meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu a ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP preto vyvodit' nemožno.

58. Dovolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi dovolania, so zreteľom na vyššie uvedené preto dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal jeho dôvodnosťou.

59. Dovolací súd k zvyšnej časti dovolania úvodom konštatuje, že dovolateľ v dôvodoch dovolania súbežne uvádza a neprehľadne kombinuje námietky týkajúce sa tak skutkových zistení, právneho posúdenia veci ako aj procesného postupu v konaní oboch súdov nižších inštancií, bez rešpektovania zákonných limitov prípustného dovolacieho prieskumu časti námietok dovolacím súdom.

60. Tu dovolací súd považuje za potrebné poukázať na rozdiel medzi procesným postupom súdu, skutkovými otázkami a právnymi otázkami, resp. právnym posúdením veci.

a. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2019, sp. zn. 2Cdo/225/2018).

b. Skutková otázka súvisí so zisťovaním skutkového stavu a súvisí s ustálením toho, čo sa stalo (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2022, sp. zn. III. ÚS 97/2022-49, ods. 20).

c. Úvahy súdu o tom, ako zistený skutkový stav právne posúdiť, aký právny záver zo skutkového stavu vyvodit' a pod akú normu ho podradiť, je právnym posúdením. Otázky s tým súvisiace sú právne otázky (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2022, sp. zn. III. ÚS 97/2022-49, ods. 20).

d. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2020, sp. zn. 5Obdo/45/2020 (ods. 33), postup súdu pri zisťovaní právnych a skutkových poznatkov je odlišný, s čím prirodzene následne súvisí rozlišovanie skutkových a právnych otázok. Neobjasnená skutková otázka zakladá stav non liquet, a len v tejto oblasti je možné uplatniť pravidlá dôkazného bremena. Je dôležité presne rozlišovať medzi právnymi a skutkovými otázkami (aj) v súvislosti s mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie je možná výlučne vo svetle skúmania riešenia právnych otázok, nikdy nie skutkových. Tu najvyšší súd poukázal na myšlienku Gerlicha, ktorý pre rozlišovanie skutkových a právnych poznatkov stanovil kritérium, podľa ktorého všetky tie poznatky, ktoré sme získali hľadajúc odpoveď na otázku, čo má byť, sú poznatky právne, a tie, ktoré sme získali odpoveďou na otázku, čo je, sú poznatky skutkové (Gerlich, K.: Skutkové zjistení a právní posouzení v řízení soudním. Praha, Brno: Orbis, 1934) [m. m. uznesenie najvyššieho súdu z 28. apríla 2020, sp. zn. 5Obdo/16/2020, ods. 38].

e. Pokiaľ otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán, tak na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu na aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (I. ÚS 242/2021).

61. Dovolací súd taktiež zdôrazňuje, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd (viď napr. 6Cdo/90/2010, Sutyazhnik v. Rusko).

62. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z tohto, že právna istota a stabilita, ktoré sú nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Dovolanie je tak mimoriadnym opravným prostriedkom, ktoré je v porovnaní s odvolaním výrazne obmedzené a je prípustné len za podmienok stanovených v CSP (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1518).

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP - všeobecné predpoklady prípustnosti (výrok II dovolacieho rozsudku)

63. Dovolateľ v podanom dovolaní kumuloval dovolacie dôvody, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z dôvodov zmätočnosti ako aj nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd sa v rámci dovolacieho prieskumu daného rozsahom a dôvodmi dovolania, zaoberal oboma vymedzenými dôvodmi (§ 420 CSP, § 421 CSP). Vzhľadom na obsah dovolania, dovolaciu argumentáciu, považoval za vhodné a efektívne najskôr sa vo svojom rozhodnutí o dovolaní, v časti týkajúcej sa veci samej, vyjadriť k dôvodom týkajúcim sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

64. V súvislosti s uplatnenými dôvodmi prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP dovolací súd aj vo všeobecnosti uvádza, že pre úspešnosť dovolania pre riešenie právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP, musí dovolateľ vymedziť dovolací dôvod spôsobom upraveným v § 432 ods. 1 a 2 CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zároveň dovolací súd uvádza, že argumentácia dovolateľa musí byť prispôbená tomu, že dovolanie opierajúce sa o dovolací dôvod podľa § 432 CSP je zamerané výlučne na riešenie právnych otázok, ktoré sú významné aj pre rozhodnutie konkrétneho sporu, čo znamená, že nesmie ísť o otázky hypotetické, prípadne akademické.

65. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je

omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010).

66. Z vyššie uvedeného vyplýva rozsah i obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Nesprávne právne posúdenie pritom môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Ak bude dovolateľ tvrdiť, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nesmeruje proti právnemu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam. Nemôže byť v tomto smere postačujúce, nakoľko je dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny názor na jej riešenie. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J. Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s.1606).

67. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, pričom zároveň predloží vlastnú právnu argumentáciu, ktorej opodstatnenosť, resp. neopodstatnenosť má dovolací súd v nadväznosti na právne závery odvolacieho súdu posudzovať.

68. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 08.06.2017).

69. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

70. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd, ako najvyššia súdna autorita, túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP (výrok II dovolacieho rozsudku) - argumentácia dovolateľa (§ 432 ods. 1 a 2 CSP)

71. Dovolateľ v súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že v danom prípade nastal odklon od Spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo dňa 20. októbra 2015 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8 ročník 2015, pod č. 93/2015 (ďalej tiež „stanovisko“). Vo vzťahu k tomu argumentoval, že dovolateľ vystupuje vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľ a teda, že neexistuje žiadna (platná) dohoda o zmenkovom vyplňovacom práve medzi žalobcom a dovolateľom. Podľa uvedeného stanoviska, „ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ“. Dovolateľ namietol, že takýto prieskum z úradnej povinnosti sa v konaní pred súdmi nižších inšancií neuskutočnil, čo predstavuje odklon od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu.

72. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ vyvodzuje z nesprávneho posúdenia námietok týkajúcich sa podpisu dovolateľa, ktorý sa podľa jeho názoru nachádza mimo zmenky, keďže ide o podpis, ktorý je mimo vonkajšieho orámovania zmenky. K tomu namietol, že súd prvej inšancie nevykonal znalecké dokazovanie, ktoré dovolateľ navrhoval, ohľadne zistenia časového sledu jednotlivých úprav zmenky, preto z vykonaného dokazovania nemožno určiť, kedy došlo k dodatočnému orámovaniu zmenky. Podľa dovolateľa otázka, či text stojaci mimo kontinuálneho vonkajšieho orámovania zmenky je alebo nie je súčasťou zmenky, nie je riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Ďalej zdôraznil, že právne posúdenie odvolacieho súdu v bode 13 odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozsudku je nesprávne, keďže nemožno súhlasiť s tým, že v čase podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, zmenka mala a aj má všetky zákonné náležitosti. Uvedené síce môže platiť vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/, ale nie vo vzťahu k dovolateľovi, keďže jeho podpis nemožno považovať za súčasť zmenky.

73. Vo zvyšnej časti dovolania dovolateľ namieta výšku zmenkovej sumy a tiež vyplňovacie právo žalobcu voči dovolateľovi, pričom tvrdí, že z Dodatku č. 1 nie je zjavné, že medzi žalobcom a dovolateľom bolo dohodnuté zmenkové vyplňovacie právo. Dovolateľ zdôraznil, že na túto skutočnosť mali sudy nižších inšancií prihliadať ex offo, nakoľko sa museli zaoberať absolútnou neplatnosťou dohody o vyplňovacom práve, ktorá zostala sporná a nepreukázaná, ako aj výška sumy, ktorá mala byť na jej základe riadne vyčíslená, nie neurčitá, poukazuje na nesprávne právne posúdenie, ktorého následkom má byť neurčitosť úkonov, z ktorých nemožno plniť. Dovolateľ taktiež uvádza, že zo samotnej námietky neexistencie dohody o vyplňovacom práve mali sudy nižších inšancií per se vyvodiť námietku voči výške vyplnenej zmenkovej sumy a zaoberať sa ňou aj dôkazne, čo absentovalo. Ide o formalistický prístup výkladu podaných námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu prameniacy v nesprávnom právnom posúdení, pričom v konaní nebolo preukázané ani ako prebiehalo vyúčtovanie.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP (výrok II dovolacieho rozsudku) - posúdenie veci dovolacím súdom

74. K namietanému odklonu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) od dovolateľom citovaného stanoviska dovolací súd uvádza, že stanoviskom stanovený postup, od ktorého sa mali sudy nižších inšancií odchýliť, je určený výhradne vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Na to, aby súd povinne uplatnil postup určený predmetným stanoviskom, je nevyhnutné, aby žalovaným subjektom bol spotrebiteľ, na ktorého sa vzťahuje ochrana najmä podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, do ktorých boli transponované smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V tejto súvislosti je teda relevantná právna otázka, či v zmenkovo-právnom vzťahu k žalobcovi má dovolateľ postavenie spotrebiteľa. Túto právnu otázku odvolací súd v napadnutom rozhodnutí posudzoval a na jej vyriešení založil svoje meritórne rozhodnutie, keď postupom podľa § 387 ods. 2 CSP aproboval ako vecne správne dôvody rozhodnutia súdu prvej inšancie, ústiace do záveru, že „(ž)alovaného 4/ nie je možné považovať za spotrebiteľa v súvislosti s jeho zmenkovým ručiteľským

záväzkom.“ V tejto súvislosti tiež dodal, že vo vzťahu k avalistovi žalobca nevystupuje v pozícii dodávateľa.

75. Podľa dovolacieho súdu, z hľadiska ďalšej podmienky prípustnosti dovolania vyvodzovaného z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu aj spoločné stanovisko kolégii najvyššieho súdu, prijaté postupom podľa § 22 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre úplnosť k otázke, čo môže tvoriť ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, vrátane stanoviska publikovaného v Zbierke súdnych stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, dovolací súd primerane poukazuje aj na skoršiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, a to napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/6/2017, 6Cdo/129/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/27/2017 (R 71/2018).

76. Nadväzujúc na vyššie uvedené, súdiac podľa obsahu dovolania, kontextu dovolateľom formulovaných dovolacích dôvodov, možno vyvodit', že dovolateľ považuje v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP za kľúčovú otázku, či v zmenkovo právnom vzťahu k žalobcovi má postavenie spotrebiteľa. Túto právnu otázku posúdil dovolací súd ako prípustnú, keďže odvolací súd (postupom podľa § 387 ods. 2 CSP) prijal právny záver, formulovaný už v rozsudku súdu prvej inštancie, od ktorého záviselo meritorne rozhodnutie o potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie o ponechaní vo veci vydaného platobného rozkazu proti žalovanému 4/ v platnosti, podľa ktorého žalovaný 4/ nemá v danom prípade postavenie spotrebiteľa.

77. V súvislosti s nastolenou právnou otázkou sa v ďalšom dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania zaoberal posúdením, či sa napadnutým rozhodnutím odvolací súd odklonil od stanoviska (§ 421 písm. a/ CSP). Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku (ods. 7, 8 odôvodnenia) stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie (ods. 55 a nasl. odôvodnenia), podľa ktorých „ochranu ako spotrebiteľ nepožíva nevyhnutne každá fyzická osoba. Spotrebiteľom sa fyzická osoba môže stať len vo vzťahu ku konkrétnej zmluve, k predmetu jej plnenia a k tomu, aký má v jej rámci pomer k dodávateľovi. Žalovaného 4/ nie je možné považovať za spotrebiteľa v súvislosti s jeho zmenkovým ručiteľským záväzkom. Podľa údajov v obchodnom registri žalovaný 4/, v čase podpisu dodatku č. 1 (k 7. decembru 2009), vykonával funkciu konateľa žalovaného 1/ a zároveň bol v tejto spoločnosti spoločníkom. Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie ... zo 14. marca 2013 vo veci Česká spořitelna, a.s. proti D. O., C-419/11, fyzickú osobu, ktorá má úzke podnikateľské väzby vo vzťahu k spoločnosti, ako je napr. konateľstvo, nemožno považovať za spotrebiteľa, ak prevezme ručenie za vlastnú zmenku vystavenú na zabezpečenie tejto spoločnosti zo zmluvy o poskytovaní úveru tým, že sa zaručil za zaplatenie zmenky. Vzhľadom k tomu, že do osobitného režimu ochrany spotrebiteľa patria len zmluvy uzatvorené mimo a nezávisle od akejkoľvek podnikateľskej činnosti alebo povolenia, a súčasne žalovaný 4/ prevzal zmenkové ručenie za záväzky spoločnosti, ktorej bol konateľom a mal v tejto spoločnosti aj obchodný podiel, nemožno mu preto v tomto prípade priznať postavenie spotrebiteľa“.

78. Dovolací súd k uvedeným dôvodom, ktoré nie je možné považovať za právne nesprávne, poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu z 10. novembra 2006, sp. zn. III. ÚS 356/06, podľa ktorého „charakteristickým znakom zabezpečovacích záväzkov býva ich akcesorita a subsidiarita. Pre zmenkové záväzky je naopak typická ich samostatnosť. Zmenečné ručenie teda nemôže byť zaisťovacím inštitútom nadaným v plnej miere typickými vlastnosťami zabezpečovacích záväzkov a súčasne v sebe zahŕňať štandardný a vo svojej podstate diametrálne odlišný zmenkový záväzok.“

79. Taktiež je vhodné primerane poukázať na stále aktuálne závery rozsudku najvyššieho súdu z 23. novembra 2006, sp. zn. 3Obo/362/2005, podľa ktorých „zmenkové ručenie je zabezpečovacím vzťahom, v ktorom zmenkový ručiteľ vyznačí svoj záväzok popri inej zmenkovo zaviazanej osobe. Záväzok ručiteľa je akcesorický vo vzťahu ku zmenke ako listine a zabezpečuje splnenie pohľadávky zo zmenkového záväzku, pričom zmenkový ručiteľ je zaviazaný rovnako ako dlžník. ... Podľa § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový) záväzok zmenkového ručiteľa je platný aj vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný z iného dôvodu, než pre vadu formy. Z citovaného ustanovenia

vyplýva, že záväzok zmenkového ručiteľa je nezávislý na záväzku dlžníka. Aj v prípade, ak by sa dlžník zbavil svojej povinnosti, vyplývajúcej zo zmenky preukázaním námietok, môže sa zmenkový veriteľ úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi. Zmenkový ručiteľ (aval) môže podľa § 17 zákona zmenkového a šekového robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch zmenkovo zaviazanej osoby, za ktorú bolo ručenie prevzaté, k majiteľovi zmenky.“

80. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu z 31. júla 2012, sp. zn. 4Obo/21/2012, „pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie.“

81. Podľa čl. I § 30 ods. 1 ods. 2 ZZŠ, zaplatenie zmenky možno pre celú zmenkovú sumu alebo pre jej časť zaručiť zmenečným ručením. (2) Túto záruku môže dať tretia osoba alebo aj ten, kto sa už na zmenku podpísal.

82. Podľa čl. I § 31 ods. 1 ZZŠ, ručiteľské vyhlásenie sa píše na zmenku alebo na prívesok.

83. Podľa čl. I § 32 ods. 1, 2 ZZŠ, zmenečný ručiteľ je zaviazaný ako ten, za koho sa zaručil. (2) Záväzok zmenečného ručiteľa je platný i vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný z iného dôvodu než pre vadu formy.

84. „Aval (v doslovnom preklade zmenkové ručenie) je špeciálnym zmenkovoprávnym zabezpečovacím prostriedkom, na základe ktorého sa avalista zaväzuje zaplatiť záväzok zo zmenky. V zmenkovom práve sa v súvislosti so zmenkovým ručením používajú obvykle latinské pojmy, a to aval, avalista a avalát. Aval znamená zmenkové ručenie, t.j. ide o pomenovanie tohto inštitútu. Avalista je zmenkový ručiteľ. Avalát je osoba, za ktorú sa avalista zaručil, že zaplatí záväzok zo zmenky. Na rozdiel od ručenia podľa civilného práva, ktoré je kodifikované v OZ a OBZ, záväzok z titulu avala nesmeruje len voči konkrétnemu zmenkovému dlžníkovi (avalátovi). Je to preto, že avalista zaistuje zaplatenie záväzku zo skriptúry (zmenky) bez ohľadu na to, za koho sa zaručil. Je síce pravda, že avalista sa zaručuje vo vzťahu ku konkrétnej osobe - avalátovi (čl. I § 32 ods. 1 ZZŠ), ale podľa tohto kritéria sa určuje iba postavenie avalistu, či ide o priameho dlžníka, alebo nepriameho dlžníka v závislosti od postavenia avaláta. Uvedené však nemá vplyv na skutočnosť, že avalista zodpovedá za zaplatenie záväzku zo skriptúry (zmenky).“ (Jablonka, B. In: Zákon zmenkový a šekový. Komentár. Prvé vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017, s.142).

85. Pokiaľ ide o tvrdenie dovolateľa, že v danom prípade mal byť posudzovaný ako spotrebiteľ, dovolací súd uvádza, že samotný pojem „spotrebiteľ“ je definovaný v Občianskom zákonníku (§ 52 ods. 4) aj zákone o ochrane spotrebiteľa (§ 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). V princípe sú tieto dve definície rovnaké. Za spotrebiteľa zákon považuje fyzickú osobu - nepodnikateľa, ktorý nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania. Ide teda o každého občana, ktorý kupuje výrobky alebo služby pre svoju osobnú spotrebu. Podľa § 52 ods. 3 OZ: „Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti“ a podľa ods. 4 „Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.“ Spoločným znakom týchto osôb je, že v prípade dodávateľa ide o osobu, ktorá uzatvára zmluvu v rámci svojej podnikateľskej činnosti v záujme fyzickej osoby, ktorej prospech zo zmluvy nie je predmetom podnikateľskej činnosti tejto fyzickej osoby. Uvedené rozlíšenie je charakteristické pre postavenie osoby dodávateľa - spotrebiteľa, aj v prípade osobitných právnych úprav, v ktorých sú tieto osoby často označované inak (napr. kupujúci, predávajúci, veriteľ). Uvedená charakteristika týchto osôb je zrejmá napr. aj zo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa - § 2 (účinný do 30.6.2024, od 1.7.2024 ide o zák. č. 108/2024 Z. z. - pozn. dovolacieho súdu), či zákona č.

129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - § 2 (podľa § 2 písm. a/ na účely zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania). Okrem uvedeného, aby išlo o spotrebiteľský vzťah, a to aj pre procesné dôsledky, je významné aj to, že daný vzťah bol založený zmluvou.

86. Z recentnej judikatúry SD EÚ k pojmu spotrebiteľ, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie C - 570/21 z 8. júna 2023, z ktorého vyplýva, že „1. Článok 2 písm. b) smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že: pojem „spotrebiteľ“ v zmysle tohto ustanovenia sa vzťahuje na osobu, ktorá uzavrela zmluvu o úvere určenú na účely čiastočne súvisiace s jej obchodnou činnosťou a čiastočne nesúvisiace s touto činnosťou spoločne s iným dlžníkom, ktorý nekonal v rámci svojej obchodnej činnosti, ak je obchodný účel natoľko obmedzený, že v celkovom kontexte tejto zmluvy neprevláda. 2. Článok 2 písm. b) smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že: na účely určenia, či sa na určitú osobu vzťahuje pojem „spotrebiteľ“ v zmysle tohto ustanovenia, a konkrétnejšie, či obchodný účel zmluvy o úvere, ktorú táto osoba uzavrela, je natoľko obmedzený, že v celkovom kontexte tejto zmluvy neprevláda, je vnútroštátny súd povinný zohľadniť všetky relevantné okolnosti súvisiace s touto zmluvou, tak kvantitatívnej, ako aj kvalitatívnej povahy, akými sú najmä rozdelenie požičaného kapitálu medzi obchodnú činnosť a neobchodnú činnosť, a v prípade viacerých dlžníkov skutočnosť, že iba jeden z nich sleduje obchodný účel alebo že veriteľ podmienil poskytnutie úveru určeného na spotrebiteľské účely čiastočným určením požičanej sumy na splatenie dlhov spojených s podnikateľskou činnosťou.“

87. Podľa rozhodnutia SD EÚ, C - 419/11 (vo veci Česká spořitelna a.s. v. Gerald Feichter), „fyzickú osobu, ktorá má úzke podnikateľské väzby vo vzťahu k spoločnosti, ako je napr. aj konateľstvo, nemožno považovať za spotrebiteľa, ak prevezme ručenie za vlastnú zmenku vystavenú na zabezpečenie záväzkov tejto spoločnosti zo zmluvy o poskytnutí úveru tým, že sa zaručil za zaplatenie zmenky.“

88. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd ako aj súd prvej inštancie správne posudzovali predmetný zmenkovo právny vzťah žalobcu voči žalovanému 4/ ako samostatný, bez ohľadu na zmenkou zabezpečovaný dlh žalovaného 1/. Poukaz na právny charakter tohto vzťahu, odvíjajúceho sa od žalobcom poskytnutého spotrebného úveru žalovanému 1/, však bol opodstatnený v súvislosti s obranou žalovaného 4/, že má status spotrebiteľa. Tu súdy nižších inštancií správne uzavreli, že žalovaný 4/ túto svoju obranu nepreukázal, keďže v celom konaní absentujú jeho tvrdenia a dôkazy, že by bol predmetný úver poskytnutý na iný účel než podnikanie žalovaného 1/ ako obchodnej spoločnosti. Z vyššie uvedených rozhodnutí vyplýva, že zmenkové ručenie z hľadiska záväzku zmenkového ručiteľa voči majiteľovi zmenky (veriteľovi) tvorí samostatný zmenkovo záväzkový vzťah, to však neznamená, že pri zabezpečovacej zmenke, akou je aj predmetná zmenka v konaní predložená žalobcom, by bolo možné úplne nezávisle od zmenkou zabezpečovaného dlhu, posudzovať právny status avalistu, ktorým je fyzická osoba. Platí, že u fyzickej osoby, ktorá prevezme zmenkové ručenie, túto nie je možné len z tohto dôvodu a bez ďalšieho považovať za spotrebiteľa. Vždy je potrebné skúmať a posúdiť okolnosti, za ktorých z jej strany k avalovaniu zmenky došlo. V danom prípade oba súdy nižších inštancií pri právnom posúdení statusu žalovaného 4/ správne vychádzali z výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorých vyplynulo, že žalovaný 4/ k podpísaniu zmenky časovo i vecne pristúpil v súvislosti s podpísaním Dodatku č. 1 k Zmluve o použití bianko zmenky, pričom sám poskytol tvrdenie, že v tom čase pôsobil ako konateľ ABUSS s.r.o., pričom k zmluve o použití zmenky pristúpil v súvislosti výkonom funkcie konateľa. Tu oba súdy nižších inštancií logicky a opodstatnene konštatovali, že účelom zmeny a doplnenia zmluvy o použití blankozmenky bolo pristúpenie žalovaného 4/ k záväzku a teda, že žalovaný 4/ ako avalista č. 3 pristúpil k Zmluve o použití blankozmenky, a teda je daná existencia dohody o zmenkovom vyplňovacom práve medzi ním a žalobcom. Z uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva, že nebyť postavenia žalobcu ako štatutára (konateľa) žalovaného 1/, nebol by pristúpil k podpísaniu Dodatku č. 1 k Zmluve o použití bianko zmenky ani k podpísaniu zmenky, a to ako tretí avalista. Uvedené sa teda viaže k výkonu jeho funkcie konateľa obchodnej spoločnosti, ktorá je (resp. do svojho zániku bola) zmenkovým dlžníkom, a preto nemožno tieto jeho úkony považovať za jeho konanie ako spotrebiteľa.

89. Dovolací súd z vyššie uvedeného sumarizuje, že fyzická osoba nepožíva vždy ochranu ako spotrebiteľ, ale len za splnenia určitých podmienok. Spotrebiteľom sa fyzická osoba môže stať len vo vzťahu ku konkrétnej zmluve, k predmetu jej plnenia a k tomu, aký má v jej rámci pomer k dodávateľovi. V danom prípade podľa údajov v obchodnom registri žalovaný 4/ v čase podpisu blankozmenky, t.j. 7. decembra 2009, vykonával funkciu konateľa žalovaného 1/ a súčasne bol spoločníkom tejto obchodnej spoločnosti. Keďže do osobitného režimu ochrany spotrebiteľa patria len zmluvy uzavreté mimo a nezávisle od podnikateľskej činnosti alebo povolania, pričom v danom prípade je posudzované prevzatie zmenkového ručenia žalovaným 4/ za záväzky spoločnosti, ktorej bol konateľom a mal v tejto obchodnej spoločnosti aj obchodný podiel, nie je dôvodné priznať žalovanému 4/ status spotrebiteľa.

90. Nakoľko v zmysle vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ v danom záväzkovom vzťahu nevystupuje ako spotrebiteľ, súdy nižších inšancií neboli povinné dodržať postup určený stanoviskom, a teda nemohol nastať namietaný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tým nebola splnená jedna z kumulatívnych podmienok prípustnosti dovolania vyvodzovaného z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V dôsledku neprípustnosti tejto časti dovolania boli splnené podmienky pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. c) a f) CSP.

91. Dovolací súd v tejto časti len pre úplnosť považuje za vhodné ozrejmiť, že záväzok zmenkového ručiteľa je akcesorický len ku zmenke ako listine a je nezávislý na záväzku zmenkového dlžníka. Zabezpečuje splnenie pohľadávky zo zmenkového záväzku. Zmenkový ručiteľ je na rozdiel od bežného ručiteľa podľa Občianskeho zákonníka samostatným dlžníkom, čo sa prejavuje napr. v možnostiach jeho obrany, kedy zmenkový ručiteľ nemôže odvodzovať námietky voči plateniu zmenky od zmenkového dlžníka. Vzťahuje sa na neho špeciálna úprava čl. I § 32 ZZŠ, podľa ktorej je zmenkový ručiteľ zaviazaný ako ten, za koho sa zaručil (ods. 1) a záväzok zmenkového ručiteľa je platný i vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný z iného dôvodu než pre vadu formy. Z uvedeného vyplýva, že na to, aby vznikol platný ručiteľský záväzok dovolateľa ako avalistu, postačovalo, že dovolateľ zmenku podpísal ako zmenkový ručiteľ a týmto podpisom sa stal samostatným dlžníkom (nezávislým od vystaviteľa zmenky), ktorý sa majiteľovi zmenky zaručil, že za zmenku zaplatí a podľa čl. I § 32 v spojení s § 77 ods. 3 ZZŠ sa stal zaviazaný rovnako ako ten, za koho sa zaručil.

92. Žiada sa dovolaciemu súdu dodať, že pokiaľ dovolateľ k nastolenej otázke statusu spotrebiteľa v dovolaní argumentoval závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia SD EÚ vo veci Hora?iu Ovidiu Costea proti SC Volksbank România SA, C -110/14, tak podľa dovolacieho súdu, sa toto rozhodnutie (na rozdiel od rozhodnutia vo veci Česká spořitelna a.s. v. Gerald Feichter, C - 419/11) týka okolností odlišných od tu posudzovanej veci. V uvedenom prípade (C - 110/14) išlo o advokáta primárne v postavení obligáčného dlžníka, pričom z okolností vo veci advokátom uzavretej úverovej zmluvy bez špecifikácie účelu úveru, etc., nebolo možné uzavrieť, že by bola (výlučne, prevažne) spojená s obchodmi, podnikaním alebo povolaním tohto advokáta. V tu posudzovanom prípade však z obsahu spisu, z okolností, ktoré vyšli najavo v rámci zisteného skutkového stavu, vyplýva, že predmetná zmenka (spolu s ďalšími 10 zmenkami) zabezpečovala úverovú pohľadávku veriteľa, ktorá v konečnom dôsledku slúžila na zadovážanie autobusu (jedného z celkového počtu 11 ks) na podnikanie žalovaného 1/, ktorého štatutárnym orgánom sa od 7. decembra 2009 stal práve žalovaný 4/. Tieto okolnosti per se vylučujú možnosť právne nazerať na dovolateľa ako na spotrebiteľa, a to najmä v súvislosti s rozhodnutím SD EÚ vo veci C - 419/11, v ktorom bol prijatý záver o „nespotrebiteľskom“ statuse avalistu zmenky, pričom je daná skutková a právna obdobať s tu riešeným prípadom. Argument dovolateľa o neaplikovateľnosti tohto rozhodnutia (C - 419/11) na daný prípad neobstoí, keďže bol dovolateľom založený na okolnosti neexistencie, resp. neplatnosti dohody o vyplňovacom práve, ktorá zostala len v rovine jeho tvrdenia, s čím sa oba súdy nižších inšancií náležite vysporiadali, ako dovolací súd uvádza nižšie.

93. Ku zvyšným námietkam dovolateľa týkajúcim sa prípustnosti kauzálnych námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/26/2014 z 30. marca 2015, z ktorého vyplýva, že ak žalovaný avalista chce s úspechom uplatňovať v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu kauzálné námietky, tak musí tvrdiť a preukázať, že s veriteľom (prvým majiteľom zmenky, resp. remitentom) uzavrel zmenkovú

dohodu, z ktorej vyplýva oprávnenie vznášať kauzálne námietky. Prípustnosť kauzálnych námietok zo strany avalistu je daná až vtedy, keď avalista preukáže existenciu zmenkovej dohody, ktorá by mu umožňovala vznášať voči majiteľovi zmenky kauzálne námietky (podporne tiež sp. zn. 1Obdo/13/2022).

94. Nie je možné sa stotožniť ani s názorom dovolateľa, že ním vznesenú námietku proti zmenkovému platobnému rozkazu o neexistencii dohody o vyplňovacom práve medzi žalobcom a žalovaným 4/ a na tom založenej námietke o neoprávnenom vyplnení bianko zmenky údajom o splatnosti zmenky a zmenkovej sume, je potrebné vykladať (extenzívne, materiálne) tak, že v jej rámci bola vznesená aj námietka voči správnosti výšky vyplnenej zmenkovej sumy. Námietka nesprávnosti výšky žalovanej zmenkovej sumy predstavuje v danom prípade jednoznačne samostatnú námietku, ktorá žalovaným 4/ v jeho námietkach podaných v zmysle § 175 ods. 1 OSP uplatnená nebola. Pritom z dikcie tohto zákonného ustanovenia, správne aplikovaného na daný prípad súdmi nižších inštancií v zmysle úpravy obsiahnutej v § 470 ods. 2 CSP a § 471 ods. 2 CSP, vyplýva, že podávateľ námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu v nich musí uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namieta. Na žiadne ďalšie námietky už súd nemôže prihliadnuť, bez ohľadu na ich prípadnú opodstatnenosť. To sa týka tak námietok procesných, námietok spochybňujúcich zmenku ako listinu, ako aj námietok kauzálnych. Podané námietky proti zmenkovému platobnému už nemožno neskôr meniť či rozširovať, vrátane ich odôvodnenia, možno iba v rozhodnom štádiu prebiehajúceho konania o námietkach navrhnúť dôkazy na preukázanie oprávnenosti námietok podaných v režime § 175 ods. 1 OSP.

95. Samotné zisťovanie okolností vyplnenia zmenkovej sumy do bianko zmenky a zisťovanie od toho odlišnej okolností správnosti výšky sumy uvedenej na zmenke, patrí k skutkovým otázkam („čo bolo“). To, či je daná povinnosť avalistu zaplatiť zmenkovú sumu, patrí k právnym otázkam („čo má byť“). Uvedené posúdenie je však viazané len na tie námietky, ktoré spĺňajú podmienky stanovené úpravou v § 175 ods. 1 OSP, čo v prípade dovolateľom spochybňovanej výšky jeho zmenkového záväzku nebolo dodržané.

96. Ako celkom nové je potom tvrdenie dovolateľa (bod 216, 219 dovolania), „že nie je zrejmé, či došlo k vyúčtovaniu zmenkovej sumy, ako ani na akom podklade došlo k uvedeniu sumy uvedenej na zmenke. ... rovnako nebolo preukázané ako prebiehalo vyúčtovania, a toto rovnako nebolo preukázané ako dôkaz, čím zostala výška zmenkovej sumy nepreukázaná a nepreskúmateľná“. Tzv. novoty sú v dovolacom konaní neprípustné, o to viac, ak sa týkajú námietok voči skutkovému stavu, z ktorého súdy nižších inštancií pri rozhodovaní vychádzali. Z ust. § 442 CSP vyplýva, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, pričom podľa § 435 CSP v dovolacom konaní nemožno uplatňovať nové prostriedky útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Koncentrácia námietkového konania samotná navyše vylučuje, aby sa dovolací súd mohol v dovolacom konaní vecne zaoberať argumentáciou, ktorá nebola použitá v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu a ktorou sa z rovnakého dôvodu nemohli zaoberať ani prvoinštančný a odvolací súd. Dovolací súd vôbec nemôže novo posudzovať ani riešiť otázky, ktorými sa predtým nezaoberal odvolací súd. V tejto časti bolo dovolanie žalovaného posúdené dovolacím súdom ako neprípustné [§ 447 ods. 1 písm. f) CSP].

97. Odhliadnuc od uvedeného, dovolací súd súčasne zdôrazňuje správnosť záverov súdov nižších inštancií, že záväzok zo zmenky je nesporným záväzkom a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom než predložením prvopisu zmenky. Pre hmotnoprávny charakter zmenkových záväzkov je príznačná ich abstraktnosť, nespornosť a tzv. zmenková rigidita. Táto abstraktnosť sa prejavuje v tom, že je to žalovaný, kto musí svoje prípadné námietky (tu proti zmenkovému platobnému rozkazu) vzniesť a musí ich oprávnenosť jednoznačne preukázať, čo sa v danom prípade nestalo (k tomu najmä ods. 57 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a ods. 8 - 10, 13, 16 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Pritom je zrejmé, že žalobca v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu uplatnený nárok odvodzoval výhradne zo zmenky a nie aj z kauzy zmenky stojacej za zmenkou. Preto mu na preukázanie nároku postačovalo doloženie zmenky, túto svoju dôkaznú povinnosť splnil, a to aj vo vzťahu k výške vyplnenej zmenkovej sumy. Pokiaľ chcel žalovaný výšku (správnosť) vyplnenej zmenkovej sumy spochybňovať, musel by tak vykonať v zákonnej

koncentračnej lehote pre uplatňovanie námietok, a to z hľadiska splnenia povinnosti tvrdenia a k týmto tvrdeniam (námietkam) sa viažucej dôkaznej povinnosti žalovanej strany. Toto v rozhodnom procesnom štádiu konania na strane žalovaného 4/ splnené nebolo, a preto uvedené nemôže byť suplované rozširovaním námietok a ich odôvodnenia prostredníctvom podsúvanej argumentácie v dovolaní.

98. Čo sa týka argumentácie dovolateľa, podľa ktorej jeho podpis nie je súčasťou zmenky, nakoľko sa nachádza mimo vonkajšieho orámovania zmenky, a teda mu nevznikol záväzok avalistu, dovolací súd uvádza, že dovolanie je v tejto časti prípustné, avšak nie je dôvodné, čo predstavuje dôvod na jeho zamietnutie podľa § 448 CSP.

99. Dovolateľ z hľadiska dôvodov prípustnosti dovolania vyvodzovaných z § 421 ods. 1 písm. b) CSP formuloval otázku ako doteraz dovolacím súdom nevyriešenú, či text stojaci mimo kontinuálneho vonkajšieho orámovania zmenky je alebo nie je súčasťou zmenky. Uvedená otázka tak ako bola dovolateľom formulovaná sa podľa dovolacieho súdu týka zisťovania skutkového stavu veci, v súvislosti so zistením stavu, grafickej a obsahovej podoby zmenkovej listiny a hodnotenia k tomu vykonaného dokazovania. Preto takto formulovaná otázka nepredstavuje prípustnú dovolaciu otázku pre nesplnenie kritérií podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Z hľadiska právneho posúdenia veci však bolo možné z kontextu celého dovolania vyvodiť, že dovolateľ sa v podstate pýta, či za okolností, aké predstavuje tu posudzovaná vec, vrátane vonkajšieho orámovania textu zmenkového vyhlásenia, žalovanému 4/ ako osobe podpísanej na zmenke mimo jej vonkajšieho orámovania, vznikol záväzok zo zmenečného (zmenkového) ručenia (avala).

100. Zo zisteného skutkového stavu, ktorým je dovolací súd viazaný, vyplýva, že podpis dovolateľa sa spolu s jeho osobnými údajmi k textu „avalista“ nachádza spolu so zmenkou na jednej listine. Bez ohľadu na skutočnosť, či sú tieto údaje situované v orámovaní alebo nie, ide v tomto prípade o platnú doložku zmenkového ručenia, nakoľko z právneho hľadiska o jej určitosti nie sú pochybnosti, a rovnako tak je jednoznačné, že táto doložka zjavne súvisí s textom zmenky, kryje celý text zmenky, nadväzujúc na dátumovo predchádzajúce ručiteľské vyhlásenia „per aval“ dvoch iných avalistov a keďže spolu s podpisom leží na jednej listine bezprostredne vedľa zmenkového vyhlásenia. Samotné orámovanie, či už pôvodné alebo dodatočné, uvedený stav nijako nemodifikuje ani právne nediskvalifikuje. Podstatné je pod doložkou „per aval“ jednoznačné označenie k osobným údajom žalovaného 4/ (meno, bydlisko, rodné číslo), že ide o avalistu, pod ktorými údajmi je uvedený dátum a zreteľný podpis žalovaného 4/. To, že ide o jeho pravý podpis, vyplynulo z vykonaného dokazovania. Podľa dovolacieho súdu nemožno danú situáciu vyhodnotiť striktnie formalisticky a v súlade s požiadavkou dovolateľa konštatovať, že doložka zmenkového ručenia nesúvisí so zmenkou z dôvodu, že sa nachádza v (dodatočnom) orámovaní. Namietané orámovanie doložky zmenkového ručenia žiadnym spôsobom nezasahuje do súvislého zmenkového vyhlásenia a nemení jeho zmysel, pričom aj zvyšné dve doložky o zmenkovom ručení sa nachádzajú v samostatnom orámovaní vedľa zmenkového vyhlásenia a je nepochybné, že s predmetnou zmenkou súvisia (žalovaný 2/ a 3/ ako časovo skorší avalisti námietky voči zmenkovému platobnému rozkazu nepodali). V súvislosti s namietaným nevykonaním znaleckého dokazovania ohľadne zistenia časového sledu jednotlivých „úprav“ zmenky dovolací súd uvádza, že v zmysle vyššie uvedenej úvahy je právne irelevantné, či sa doložka zmenkového ručenia nachádza v samostatnom orámovaní, keďže je zrejmé, že je súčasťou rovnakej listiny ako samotné zmenkové vyhlásenie a nepochybné s ním súvisí. Navyše sa nejedná o tzv. holý aval, čiže len o podpis avalistu s absenciou výslovného uvedenia avalistickej doložky, pričom v takejto situácii by prípadne mohli vzniknúť dôvodné pochybnosti o význame „holého“ podpisu dovolateľa na lici zmenky. Za daných okolností však nemožno považovať za opodstatnené tvrdenie, že doložka zmenkového ručenia nie je súčasťou zmenky.

101. Súd oboch nižších inšancií pri posúdení veci zvažovali okolnosť tvrdenú žalovaným 4/, že doplnenie orámovania malo byť vykonané dodatočne po tom, čo sa žalovaný 4/ na bianko zmenku podpísal. Dovolací súd dodáva, že ak by aj táto okolnosť bola v konaní preukázaná, na vznik platného záväzku zmenkového ručiteľa žalovaného 4/ by to nemalo žiaden vplyv. Dovolací súd zastáva názor, že vo vzťahu k tu posudzovanej doložke avalistu takéto orámovanie (doplnenie čiar) na zmenkovej listine predstavuje právne bezvýznamný údaj na zmenke. Tu sa dovolací súd opiera aj o komentárovú literatúru k zákonu zmenkovému a šekovému renomovaného autora, doc. E., podľa ktorého: „Z hľadiska právne

významných skutočností je možné rozlišovať doplnené údaje na blankozmenke na právne významné a právne bezvýznamné. Právne bezvýznamný doplnený údaj je taký údaj, ktorý nemá žiadny vplyv na kvalitu ani kvantitu práv a povinností účastníkov zmenkovoprávneho vzťahu. Ide napríklad o vyznačenie podčiarkovníka pod bezpodmienečný sľub alebo vyznačenie rámčeka pri doložke „per aval“, alebo vyznačenie hologramu s ochranným prvkom listiny, alebo ozdobného údaju (krížik, hviezdička tak, že nezasahujú do podstaty náležitostí na zmenke). Právne bezvýznamný doplnený údaj, či už je doplnený v súlade, alebo v rozpore so zmluvou o vyplňovacom práve, nie je právne relevantný na možnú obranu zmenkového dlžníka voči plateniu zmenky. Uvedené vyplýva z logiky veci, keďže právne bezvýznamný údaj nie je spôsobilý ovplyvniť ani kvalitu, ani kvantitu zmenkového záväzkového vzťahu, t.j. nemá žiadny vplyv na práva majiteľa zmenky ani vplyv na povinnosti zmenkového dlžníka.“ (Jablonka, B., Zákon zmenkový a šekový. Komentár. Prvé vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017, s. 66).

102. Dovolací súd v nadväznosti na uvedené považuje za významné to, že samotný žalovaný 4/ v námietkach proti vydanému platobnému rozkazu uviedol, že svoj podpis na bianko zmenku pripojil po tom, ako tam žalobca rukou dopísal doložku avalistu s osobnými údajmi o žalovanom 4/. Pokiaľ súdy nižších inštancií zhodne v podstate dospeli k záveru, že z (vizuálnej, obsahovej, grafickej) podoby zmenky vyplýva, že text uvedený na zmenkovej listine mimo pôvodné (predtlačené) orámovanie zmenkového vyhlásenia predstavuje jednoznačne formulovanú doložku avalistu, ktorá po jej podpísaní žalovaným 4/ vyvolala účinky zmenkového ručenia podľa čl. I § 30 a nasl. ZZŠ, tak dovolací súd považuje takéto právne posúdenie za správne, dôvodné a z tohto záveru vychádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom výroku o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie za vecne správne.

103. V odpovedi na odvolacím súdom riešenú právnu otázku, či za okolností, aké predstavuje tu posudzovaná vec, vrátane vonkajšieho orámovania textu zmenkového vyhlásenia, žalovanému 4/ ako osobe podpísanej na zmenke mimo jej vonkajšieho orámovania, vznikol záväzok zo zmenečného (zmenkového) ručenia (avala), dovolací súd z vyššie uvedeného sumarizuje a uvádza (pričom slovné spojenie „zmenečné ručenie“ používané zákonom zmenkovým a šekovým nahrádza termínom „zmenkové ručenie“), že ani zákonom zmenkovým a šekovým vyžadovaná zmenková prísnosť z hľadiska dodržania všetkých formálnych ako aj obsahových náležitostí zmenky nijako nevylučuje materiálne poskytovanie súdnej ochrany subjektívnych práv, dané ústavou a základnými princípmi civilného sporového procesu, ako sú vyjadrené v Civilnom súdnom poriadku. Záver súdu o tom, či z hľadiska formy ručiteľského vyhlásenia (avala) vznikol zmenkovo - právny záväzok osoby podpísanej na zmenke ako avalistu, je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych okolností v tom-ktorom riešenom prípade (spore). Samotné orámovanie zmenky a ručiteľského vyhlásenia, pokiaľ predstavuje bezvýznamný (doplnený) údaj na bianko zmenke, nemá vplyv na vznik zmenkového ručenia osoby, ktorá ručiteľské vyhlásenie podpísala (m.m. rozsudok najvyššieho súdu s. zn. 5ObdoZ/1/2024 z 29.10.2024).

104. V danom prípade bolo správne právne posúdenie veci oboch súdov nižších inštancií, ktoré vyústilo do záveru, že na základe ručiteľského vyhlásenia žalovaného 4/ na bianko zmenke, bez ohľadu na jeho dodatočné samostatné orámovanie, napísaného na okraji zmenkovej listiny, na boku orámovania zmenky (doplnenej bianko zmenky), ktoré obsahuje ručiteľskú doložku vyjadrenú slovami „per aval“, podpísaného zmenkovým ručiteľom k jeho osobným údajom a dátumu podpisu, vzniklo zmenkové ručenie žalovaného 4/ ako zmenkového ručiteľa so záväzkom plniť zo zmenky jej majiteľovi ako ten, za koho sa zmenkový ručiteľ zaručil.

105. Dovolací súd dodáva, že hoci takéto právne závery dovolací súd prijal už skôr pri riešení obdobných právnych otázok medzi totožnými sporovými stranami vo veci sp. zn. 5ObdoZ/1/2024 a sp. zn. 5Obdo/2/2024, z hľadiska splnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 432 ods. 1 a 2 CSP vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je potrebné považovať daný prípad za odlišný a uvedené otázky za doposiaľ nevyriešené, keďže sa viažu vždy na inú zmenkovú listinu, ktorá má svoje jedinečné charakteristiky čo do jej formy aj obsahu.

106. Podľa ustanovenia § 448 CSP, dovolací súd zamietne dovolanie, ak dovolanie nie je dôvodné.

107. Keďže dovolací súd uzavrel, že právne posúdenie veci oboma súdmi nižších inštancií, týkajúce sa súvisu zmenkového ručiteľského vyhlásenia dovolateľa so zmenkou, s vyvodeným právnym záverom o vzniku zmenkového ručenia žalovaného 4/, je správne, dovolanie v tejto časti podané z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ako nedôvodné podľa § 448 CSP zamietol. Toto zamietajúce rozhodnutie vo výroku dovolacieho rozsudku pritom absorbovalo aj odmietnutie tých častí dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré neboli založené na prípustných dovolacích dôvodoch, ako bolo odôvodnené vyššie [§ 447 písm. f) CSP].

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

108. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

109. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

110. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

111. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP, nakoľko mu ako žalovanému odvolací súd mal nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tvrdenej vade predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP malo dôjsť v dôsledku toho, že súdy nižších inštancií nedostatočne a nesprávne vyhodnotili zmenkovú listinu v nadväznosti na dovolateľovu námietku, že orámovanie zmenky nastalo zo strany žalobcu až po tom, čo sa dovolateľ podpísal mimo zmenky, teda nie na zmenku. Dovolateľ vyvodzoval zmätočnosťnú vadu aj z toho, že nedošlo k vykonaniu znaleckého dokazovania, pôvodne súdom prvej inštancie nariadeného. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces dovolateľ namietal aj v dôsledku nedoručenia podania žalobcu zo dňa 01.04.2022. V konaní nebolo vykonané znalecké dokazovanie ohľadom časovej následnosti jednotlivých zápisov na zmenke napriek tomu, že sa takéhoto úkonu dovolateľ výslovne dožadoval. Podľa názoru dovolateľa tak neboli splnené podmienky na aplikovanie § 387 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho je rozsudok dovolacieho súdu nepreskúmateľný, jeho odôvodnenie je nedostatočné.

112. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces malo nastať aj v dôsledku toho, že odvolací súd sa dostatočným spôsobom nevysporiadal s návrhom na prerušenie konania a absenciou podania na Ústavný

súd Slovenskej republiky, ako ani s podaním prejudiciálnej otázky na Súdny dvor Európskej únie. V tejto súvislosti dovolateľ namieta popri vade podľa § 420 písm. f) CSP aj vadu konania podľa § 420 písm. e) CSP.

113. Dovolací súd, k námietkam dovolateľa voči nevykonaniu ním navrhnutého dokazovania, osobitne znaleckého dokazovania ohľadom časovej postupnosti zápisov údajov na zmenku a dodatočného orámovania zmenky, uvádza, že po preskúmaní spisového materiálu a obsahu rozhodnutí súdov nižších inštancií, nevzhliadol v dovolateľom namietanom postupe súdov nižších inštancií tvrdenú vadu podľa § 420 písm. f) CSP.

114. Z návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu vyplýva, že súd prvej inštancie prevzal prvopis zmenky dňa 06.08.2013, o čom spísal úradný záznam (zmenku ako cenný papier uložil do trezoru súdu). Na doloženej fotokópii originálu zmenky sa nachádzajú osobné údaje dovolateľa označeného ako „avalista“ a to k doložke „per aval“ (vo význame „ako ručiteľ“), s orámovaním ručiteľského vyhlásenia do jedného celku spolu s jeho podpisom. V prílohe k námietkam dovolateľa proti zmenkovému platobnému rozkazu, sa nachádza fotokópia bianko zmenky s tým, že na listine sa nenachádza dátum splatnosti, zmenková suma a orámovanie osobných údajov k podpisu dovolateľa pri ručiteľskom vyhlásení. Z dovolateľom priloženej fotokópie bianko zmenky je však zrejmá doložka „per aval“ s ručne dopísanými osobnými údajmi dovolateľa a dovolateľov podpis. V námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu dovolateľ uviedol, že svoj podpis pripojil na okraj bianko zmenky tak, aby nekryl doložku „per aval“ a jeho osobné údaje, pričom k orámovaniu došlo až následne, po podpísaní sa na listinu. V odseku 6 odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 4/ podaním z 13. júla 2015 navrhol vykonať znalecké dokazovanie na preukázanie pravosti podpisu žalovaného 4/ na dodatku č. 1 k zmluve o použití bianko zmenky. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie na tieto návrhy neprihliadal (s výnimkou návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania dodatočného „doorámečkovania“ na zmenke), nakoľko boli podané po lehote uloženej súdom na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Na pojednávaní 2. mája 2022 súd prvej inštancie vykonal dokazovanie čítaním prvopisu zmenky a umožnil žalovanému 4/ a jeho právnenému zástupcovi na prvopis zmenky nahliadnuť (zápisnica na č.l. 407 a nasl. spisu). Zamietol dôkazný návrh žalovaného 4/ na jeho výsluch. K dokazovaniu listinnými dôkazmi na pojednávaní vysvetlil stranám dôvod, prečo ich obsah nebude stranám oznamovať resp. čítať, pričom za postačujúce pre dodržanie § 204 CSP považoval to, že ide o listiny, ktoré sú stranám známe a uviedol, že „odpisy listín boli protistrane v priebehu konania doručené a ich obsah nebol protistranou spochybnený“. Tu odvolací súd opodstatnene konštatoval v napadnutom rozsudku (ods. 11), že uvedenú skutočnosť na tomto pojednávaní žalovaný 4/ nenamietal.

115. Už v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie je riadne a dostatočne uvedené, z akého dôvodu súd nepovažoval za potrebné, resp. účelné vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru kriminalistika, odvetvie grafická diagnostika, ktoré sa malo týkať namietaného orámovania zmenky (najmä ods. 51, 52). Súd prvej inštancie považoval za podstatné, že žalovaný 4/ v námietkach (proti zmenkovému platobnému rozkazu) uviedol, že svoj podpis na bianko zmenku pripojil po tom, čo tam žalobca rukou dopísal doložku avalistu s osobnými údajmi o žalovanom 4/ (ods. 48). Z toho vyplýva, že dovolateľ sa podpísal k doložke „per aval“, čím potvrdil svoje ručiteľské prehlásenie. Súd prvej inštancie následne konštatoval, že z grafického rozloženia ručiteľského vyhlásenia, doložky „per aval“, osobných údajov dovolateľa a jeho podpisu, ktorý sa nachádza bezprostredne vedľa týchto údajov, vyplýva, že podpis nadväzuje na tento text a súvisí s ním bez ohľadu na dodatočné orámovanie, a preto dospel k záveru, že podpis dovolateľa ako aj jeho osobné údaje a doložka „per aval“ sú súčasťou zmenky. Odvolací súd sa s uvedeným postupom súdu prvej inštancie stotožnil, pričom uviedol, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite, podrobne, logicky odôvodnil.

116. Dovolací súd k uvedenému opätovne zdôrazňuje, že podľa § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Nemá teda právomoc prehodnocovať skutkové zistenia, či

opätovne vykonávať a hodnotiť dôkazy. Z odseku 11 odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súdom prvej inštancie bolo vykonané dokazovanie zmenkou, pričom na základe tohto dokazovania dospel súd prvej inštancie k vyššie uvedeným záverom ohľadne orámovania zmenky a podpisu dovolateľa k doložke „per aval“. Po vykonaní uvedených dôkazov súd prvej inštancie prijal právny záver o platnosti zmenkovej ručiteľskej doložky vo vzťahu k dovolateľovi. Po vyriešení skutkových otázok (s riešením ktorých sa odvolací súd stotožnil, v dôsledku čoho je dovolací súd takto zisteným skutkovým stavom viazaný), súd prvej inštancie prijal právny záver o existencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy (čl. I § 31 ods. 3 ZZŠ) na posudzovaný prípad. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že pokiaľ dovolateľ v časti dovolania, prípustnosť ktorého odôvodnil v zmysle § 420 písm. f) CSP, v skutočnosti namieta právne posúdenie a právne závery súdu prvej inštancie, tak sa nejedná o prípustné dôvody dovolania. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo strany sporu, aby sa všeobecné súdy stotožnili s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. V zmysle uvedeného dovolací súd uzatvára, že procesný postup súdov nižších inštancií nemá za následok porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces, nakoľko je zjavné, z akých dôkazov súdy vychádzali pri formulovaní právneho záveru a ktoré ustanovenia zákona pritom aplikovali, pričom svoje zistenia a úvahy pri rozhodovaní riadne odôvodnili.

117. Dovolací súd len dodáva, že pre konanie súdu v zmenkovo právnom spore z hľadiska zmenkového práva a práva cenných papierov, zmenka predstavuje cenný papier, skriptúru, do ktorej sú inkorporované zmenkové práva majiteľa zmenky. Bez jej predloženia teda súd nemôže zo zmenky vyvodzované právo priznať. V danom prípade je nepochybné, že tento predpoklad bol splnený, keďže žalobca k návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu doložil originál zmenky, ktorý bol v dispozícii súdu prvej inštancie (v jeho úschove) po celú dobu konania o námietkach žalovaného 4/.

118. K argumentácii dovolateľa súvisiacej s nevykonaním dokazovania znaleckým posudkom ohľadom časovej postupnosti zápisov údajov na zmenku a dodatočného orámovania zmenky, dovolací súd poukazuje na svoju skoršiu judikaturu (7Cdo/205/2019), podľa ktorej „(a) keď má strana sporu procesné oprávnenie navrhnúť dôkazy, súd nemusí vykonať každý ňou navrhnutý dôkaz, musí však v rozhodnutí vysvetliť, prečo ho nevykoná. Súd môže nevyhovieť návrhu strany na vykonanie dokazovania len z dôvodu, že navrhnutý dôkaz: a) sa týka skutočnosti, ktorá je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania, b) nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť a c) je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný. Pokiaľ tieto dôvody nie sú dané, súd nevyhovením návrhu na vykonanie dokazovania koná spôsobom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.“

119. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

120. Dovolacím prieskumom nezistil, že by súdy nižších inštancií postupovali v rozpore s vyššie uvedenými postulátmi. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zreteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré upustil od predmetného znaleckého dokazovania ako i ďalších zamietnutých dokazných návrhov. Odvolací súd tento jeho postup a odôvodnenie aproboval potvrdením rozhodnutia so záverom, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam (§ 387 ods. 2 CSP). V napadnutom rozsudku odvolací súd považoval za podstatné to, že žalovaný 4/ podpísal Dodatok č. 1/ k Zmluve o použití biano zmenky č. XXXXXXXX/X a teda mal bezpochyby vedomosť o zmenke a spôsobe jej vyplnenia. Žalovaný 4/ podpísal zmenku ako aval. Právna úprava v zákone č. 191/1950 Zb. nepozná evidenčný podpis na zmenke. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie vyhodnotil námietky žalovaného 4/ ako

nedôvodné, pričom za podstatné považoval to, že „v čase podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu mala a aj má zmenka všetky zákonné náležitosti a žalobca je majiteľom zmenky“ (ods. 13). Ďalej konštatoval, že „(ž)alovaný 4/ v námietkach poukazoval len na to, že orámovanie textu bolo upravované a predlžované, neuvádzal však, že boli doplnené žalobcom bez jeho vedomia aj doložka avalistu a jeho osobné údaje“ (ods. 14). Z uvedeného vyplýva, že oba sudy nižších inštancií sa dovolateľovým návrhom na vykonanie znaleckého dokazovania, ako aj ďalšími dôkaznými návrhmi zaoberali a pokiaľ dostatočne vysvetlili dôvody, pre ktoré k vykonaniu tohto dokazovania nedošlo (považovali ho za nadbytočné), pričom ani dovolacím prieskumom nebol zistený opak, potom nebolo možné považovať dovolanie vyvodzované z dôvodov v zmysle § 420 písm. f) CSP v tejto časti za prípustné ako ani dôvodné. Dovolací súd aj v tejto časti zdôrazňuje, v nadväznosti na už vyššie uvedené k právnomu posúdeniu veci, že už zo samotného podpisu žalovaného 4/ a jeho umiestnenia na zmenkovej listine, bezprostredne pri ručiteľskom vyhlásení s doložkami avalistov 1/ a 2/, vyplýva relevantný súvis podpisu žalovaného 4/ so zmenkou.

121. V danom prípade len to, že v súvislosti so zamietnutím žalobcových dôkazných návrhov sudy oboch nižších inštancií tieto výslovne nepodrobili aj tzv. „Perna testu“, neznamená, že došlo k dovolateľom namietanej zmätočnosťnej vade v miere vyžadovanej úpravou obsiahnutou v ustanovení § 420 písm. f) CSP.

122. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizuje, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Na zistenie toho, či ide o opomenutý dôkaz alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (bližšie pozri rozhodnutie Perna vs. Taliansko č. 48898/99 zo 6. mája 2003 a iné). Perna test v zásade pozostáva z posúdenia troch nasledovných kritérií, ktoré sú podľa najvyššieho súdu (m.m. 6Cdo/107/2022) aplikovateľné aj vo vnútroštátnom civilnom procese: a/ Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci? b/ Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania? c/ Či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania. Posúdenie veci musí v sebe implikovať aj posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Až nesplnenie si tejto povinnosti súdom je porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

123. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj ním potvrdeného rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je potrebné považovať za jeden celok však dostatočne vyplýva, čo už bolo dovolacím súdom osvetlené vyššie, že v danom prípade nešlo o tzv. neopomenuteľné dôkazy, bez vykonania ktorých by súd nemohol dospieť k správnym skutkovým a následne právnym záverom, podstatným pre rozhodnutie vo veci samej, pričom došlo k posúdeniu relevantnosti navrhovaných dôkazov a poskytnutiu dostatočného odôvodnenia súdom k dôvodom ich nevykonania.

124. Dovolací súd len poznamenáva, že u žalovaného 4/, v súvislosti s jeho postavením konateľa obchodnej spoločnosti (žalovaného 1/), ktorý sa v súdnom konaní sám vyjadril, že predtým podnikal ako živnostník, sa vyžaduje tomu zodpovedajúca odborná starostlivosť a obozretnosť pri jeho konaní, preto ani z tohto hľadiska nie je možné považovať za opodstatnenú, ako ani preukázanú, jeho obranu založenú len na tvrdení, že pred podpisom na zmenkovej liste bol za žalobcu konajúcou osobou ubezpečený, že ide podpis na (neupresnené) evidenčné účely. Uvedené dovolací súd uvádza aj v súvislosti s tým, že zo spisu vyplýva, že takto mal žalovaný 4/ postupovať opakovane pri avalovaní ďalších desiatich zmeniek.

125. K dovolateľovej námietke ohľadom nepreskúmania a neuvedenia odvolacím súdom dôvodov neprerušeného konania súdom prvej inštancie, dovolací súd nezistil jej opodstatnenosť. Odvolací súd odvolanie žalovaného 4/ voči rozhodnutiu vo výroku II o zamietnutí návrhov žalovaného 4/ na prerušenie konania odmietol, čo v napadnutom rozhodnutí náležite odôvodnil (ods. 24-26). Odvolací súd

správne konštatoval, že odvolanie žalovaného 4/ smeruje v tejto časti voči procesnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie (ktoré samotné má formu uznesenia), proti ktorému CSP odvolanie nepripúšťa. Preto v tejto časti dovolateľove námietky o nedostatočnom odôvodnení takého postupu súdu prvej inštancie a o nedostatočnom odôvodnení súvisiacej časti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, neobstoja.

126. Dovolacím prieskumom bolo ďalej zistené, že žalovaný 4/ navrhol prerušenie aj odvolacieho konania z dôvodov podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP a podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, čo odôvodnil totožne ako pri návrhu/návrhoch na prerušenie konania pred súdom prvej inštancie a totožne ako pri návrhu/návrhoch na prerušenie dovolacieho konania. Svojím charakterom ide o samostatné procesné návrhy strany, o ktorých odvolací súd rozhodol vo výroku III napadnutého rozhodnutia tak, že ich zamietol. Civilný sporový poriadok explicitne predpokladá rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, keďže podľa ust. § 162 ods. 3 CSP, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej. Uvedené ustanovenie platí pre odvolacie konanie primerane, keďže podľa ust. § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Vo vzťahu k prerušeniu odvolacieho konania Civilný sporový poriadok osobitnú úpravu nemá.

127. Odvolací súd sa k dôvodom zamietnutia uvedených procesných návrhov žalovaného 4/ na prerušenie odvolacieho konania riadne vyjadril v ods. 25 a 26 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Len to, že dovolateľ sa s týmto rozhodnutím a jeho odôvodnením nestotožňuje, neznamená, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd navyše poukazuje na vlastné dôvody pre neprerušenie (dovolacieho) konania, vyjadrené nižšie. Z uvedeného vyplýva, že dovolací súd v namietanej vade procesného postupu v odvolacom konaní nevzhliadol zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani to, že uznesenie o prerušení konania je rozhodnutím procesnej povahy, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej. Aj z tohto dôvodu takéto rozhodnutie spravidla ani nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd (napr. II. ÚS 67/2017, III. ÚS 63/2018).

128. Dovolací súd len dodáva, že prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP možno len vtedy, ak k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s Ústavou SR, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, dospel súd, nie strana sporu. Uvedené primerane platí aj pre prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP v dôsledku podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie. Strana sporu nemá po podaní návrhu nárok na prerušenie konania z vyššie uvedených dôvodov, súd nie je povinný takémuto návrhu vyhovieť. Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva, je v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ predovšetkým skutočnosť, že otázka, týkajúca sa platnosti alebo výkladu únieového práva, je pre riešenie daného prípadu relevantná, pričom nemožno odpoveď na ňu vyvodiť z existujúcej rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ a o správnej aplikácii práva EÚ existujú pochybnosti (k tomu bližšie viď odôvodnenie tohto rozsudku dovolacieho súdu uvedené nižšie).

129. Pokiaľ dovolateľ napadol i potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (výrok I) v časti výroku II rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného 4/ na prerušenie konania do právoplatnosti skončenia konania vedeného na Okresnom Bratislava V (teraz Mestský súd Bratislava III) pod sp. zn. 1CbZm/241/2014, tak dovolateľ nevysvetlil v čom by mala spočívať zmätočnosťná vada, v dôsledku ktorej by malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces, keď odvolací súd opodstatnene konštatoval a vysvetlil (ods. 23), že k času jeho rozhodovania bol Krajským súdom v Bratislave vyhlásený rozsudok č. k. 4CoZm/11/2022-713 z 15. júna 2023, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/241/2014-552 z 3. februára 2022 (vo výroku I a III), a preto sa návrh žalovaného 4/ (nie žalobcu ako nesprávne uvádza odvolací súd; pozn. najvyššieho súdu) na prerušenie konania (do skončenia konania sp. zn. 1CbZm/241/2014) stal v dôsledku uvedených rozhodnutí bezpredmetným.

130. Dovolateľ taktiež v dovolaní napadol rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdzujúce rozhodnutie súdu

prvej inštancie o náhrade trov konania o námietkach a rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania. Obe rozhodnutia majú formu uznesenia a sú závislé od rozhodnutia o veci samej. V zmysle ustálenej judikatúry dovolacieho súdu rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania vád zmätočnosti v zmysle ust. § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. septembra 2021, sp. zn. 1VObd/2/2021). Z uvedeného vyplýva, že dovolanie je v tejto časti prípustné len z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ však v tejto časti takéto dôvody netvrdil, neuviedol, v čom má spočívať vada zmätočnosti týchto rozhodnutí o náhrade trov. Oba sudy nižších inštancií tieto rozhodnutia riadne a dostatočne odôvodnili, pričom žiadne konkrétne výhrady dovolateľ v tomto smere v dovolaní neformuloval. Sudy pri rozhodovaní vychádzali zo zásady úspešnosti v konaní vo veci samej a dovolateľova nespokojnosť s rozhodnutím vo veci samej sa následne premietla aj do podania dovolania proti uvedeným, od výsledku vo veci samej závislým výrokom, čo však bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá.

131. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní opakovane uvádzal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (aj ako celok s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie) nie je dostatočne odôvodnené, tak odvolací súd uvádza, že dovolacím prieskumom takýto nedostatok procesného postupu súdu v konaní nezistil. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP) a preto ho vo vzťahu k namietaným skutkovým a právnym záverom nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

132. Dovolateľ namietal aj postup súdu prvej inštancie v súvislosti s nedoručením mu podania žalobcu zo dňa 01.04.2022. Oponoval odvolaciemu súdu, ktorý v ods. 17 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatoval, že nedoručenie podania žalobcu zo dňa 01.04.2022 žalovanému 4/, nie je porušením práva žalovaného 4/ na spravodlivý súdny proces, s čím dovolateľ nesúhlasil a uviedol, že došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania. Dovolateľ podporne poukázal na rozhodnutia EŠLP z 13.01. 2015 vo veci V. proti Slovenskej republike, Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 04.10. 2011, P. a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27.04. 2010 a na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu. Dovolací súd k tejto argumentácii dovolateľa uvádza, že konanie o námietkach podaných proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu je nepochybne potrebné považovať za civilné sporové konanie. Dovolací súd si osvojil názor, podľa ktorého sporové konanie je a bolo aj do 30. júna 2016 konaním kontradiktórnym. Kontradiktórnosť sporu, ktorá sa vo všeobecnej právnej teórii považuje za pravidlo prirodzeného práva, spočíva v možnosti popierať požiadavky a argumenty druhej strany [m. m. I. ÚS 230/03 (ZNaU 17/2004)]. Kontradiktórnosť tak znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazy, inak úspešnou byť nemôže. Na skutkovom stave, z ktorého konajúci súd vychádza, je povinná podieľať sa tak žalujúca, ako aj žalovaná strana. Procesné povinnosti (povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť), ako aj procesné bremená (bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu) sa pritom v sporovom konaní uplatňovali aj za predchádzajúcej právnej úpravy civilného procesu účinnej do 30. júna 2016 (§ 79 ods. 1 OSP a § 120 ods. 1 OSP v znení od 1. decembra 1995). Právo na kontradiktórny proces však nie je absolútne, pričom jeho uplatňovanie závisí na konkrétnych okolnostiach daného prípadu. Uvedené vyplýva aj z ods. 26 dovolateľom citovaného rozhodnutia EŠLP vo veci P. a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27.04.2010. Nedoručenie písomných vyjadrení alebo dokumentov druhej sporovej strane a neumožnenie vyjadriť sa k nim nemusí vždy nevyhnutne viesť k záveru o porušení princípu kontradiktórnosti konania a práva na spravodlivý

proces. O taký prípad pôjde predovšetkým vtedy, keď udelenie takýchto práv a príležitostí by nemalo žiadny vplyv na výsledok konania, nakoľko obsah vyjadrenia by bol zjavne bez významu pri rozhodovaní vo veci samej, a teda nedoručovanie druhej strane sporu predstavuje výnimku, kedy aj takýto postup všeobecného súdu je možné považovať za procesný postup v súlade s platnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

133. Dovolací súd taktiež poukazuje na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorých „I. Zákonné ustanovenia o povinnosti súdu doručiť vyjadrenie protistrane treba vnímať ako minimálne štandardy kladené na súd pri doručovaní podaní strán pri naplňaní princípu kontradiktórnosti. To, že je súd povinný doručovať vyjadrenie protistrane aj nad rámec zákonnej úpravy, vyplýva zo samotnej podstaty spravodlivého procesu, konkrétne zo zásady kontradiktórnosti konania. Zásada kontradiktórnosti kladie na súdy povinnosť byť ostražitý pri jej naplňaní a súdy sa tak nemôžu obmedzovať len na medze zákonných príkazov. II. Ochrana základných ľudských práv a slobôd by však mala byť praktická, účinná a funkčná. Aj z tohto dôvodu ústavný súd nie je bezvýhradným zástancom formalistického prístupu pri posudzovaní kontradiktórnosti konania. Preto je potrebné určiť kritériá, kedy nie je potrebné, aby súd strane doručil podanie protistrany na prípadné vyjadrenie. Tieto kritériá sa môžu vyvíjať a formovať aj v závislosti od typu konania. Nepochybne však medzi ne patrí situácia, ak je vyjadrenie bezobsažné, ak sa v ňom len opakujú už uvedené argumenty alebo ak v danej veci do úvahy prichádza len určité súdom zvolené riešenie, na ktoré vyjadrenie strany nemôže mať žiadny vplyv.“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 155/2020 zo 16. decembra 2020).

134. Odvolací súd v ods. 17 odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia uviedol, v súlade so súdom prvej inštancie, že žalobca vo vyjadrení zo dňa 01.04.2022 zopakoval svoju argumentáciu uvedenú vo vyjadrení k námietkam. Konštatoval, že obsahom tohto podania neboli žiadne nové podstatné skutočnosti, s ktorými by sa mal dovolateľ oboznámiť, resp. ku ktorým by bola potrebná jeho reakcia. Taktiež uviedol, že okrem už v konaní zrejmých skutočností, obsahovalo predmetné vyjadrenie žalobcu len jednu prílohu, a to stanovisko Národnej banky Slovenska zo dňa 07.12.2016, ktoré bolo pre rozhodnutie súdu o merite danej veci nepodstatné a z ktorého pri rozhodovaní súdy nižších inštancií v konečnom dôsledku ani nevychádzali. Dovolací súd preto v zhode s odvolacím súdom uzavrel, že tu namietaným postupom súdov nižších inštancií nedošlo k zmätočnosťnej vade, v intenzite spôsobiléj porušiť práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces.

135. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmanej veci nezistil deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci, dosahujúce mieru až ústavnoprávných porušení, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), náležitým spôsobom zistili skutkový stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery nemožno považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z tohto hľadiska preto nemožno postupu súdov nižších inštancií nič vytknúť a námietky žalovaného 4/ preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

136. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP a žalovaný 4/ ako dovolateľ neopodstatnene namieta, že odvolací súd (príp. súd prvej inštancie) mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

137. Z uvedených dôvodov dovolací súd k záveru, že dovolanie v časti dôvodov vyvodzovaných podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné ako ani dôvodné, preto boli splnené podmienky pre jeho odmietnutie

podľa § 447 písm. c) CSP.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. e) CSP

138. Podľa § 420 písm. e) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

139. Dovolateľ v súvislosti s prípustnosťou a dôvodnosťou dovolania podľa § 420 písm. e) CSP namietal nesprávne obsadenie súdu a nesprávne vyhodnotenie povahy predmetného sporu. Súd nižších inštancií mali zaťažiť konanie predmetnou vadou jednak tým, že vec bola nesprávne zapísaná a vedená ako obchodnoprávny spor, hoci podľa dovolateľa ide o občianskoprávny - spotrebiteľský spor, a zároveň tým, že nevyhoveli návrhu na podanie prejudiciálnej otázky na Súdny dvor Európskej únie, pričom správne nevyhodnotili status dovolateľa ako spotrebiteľa.

140. Dovolací súd v nadväznosti na už vyššie uvedené dôvody k tvrdeniu žalovaného 4/, že mal byť v zmenkovo-právnom vzťahu voči žalobcovi posudzovaný ako spotrebiteľ, zdôrazňuje, že spotrebiteľ je s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu definovaný ako subjekt, ktorému bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dovolateľ v súvislosti s týmto konaním neuzavrel žiadnu zmluvu za účelom prijatia peňažného plnenia na spotrebiteľský účel, ani sám žiadne plnenie neprijal. Jeho postavenie je dané výlučne tým, že sa ako avalista zmenky zaručil za splnenie peňažného záväzku žalovaného 1/, t.j. že zabezpečil jeho splatenie v prípade, že zmenkový dlžník nebude plniť riadne a včas. Preto žiadnym spôsobom nenapĺňa legálnu definíciu spotrebiteľa (III. ÚS 36/2019).

141. Dovolací súd taktiež už vyššie vysvetlil, že vzhľadom na skutkové okolnosti daného prípadu je potrebné vychádzať zo záverov rozsudku SD EÚ zo dňa 14.03.2013, C-419/2011 vo veci Česká spořitelna, a.s. v. Gerald Feichter. Podľa doktríny práva Európskej únie, vnútroštátny súd poslednej inštancie nemá povinnosť predložiť Súdnemu dvoru EÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania v prípade, že odpoveď na spornú otázku týkajúcu sa výkladu noriem práva EÚ možno vyvodiť z existujúcej rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ (tzv. acte éclairé; rozsudok Súdneho dvora EÚ, C-283/81, Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA v. Ministry of Health). Z uvedeného vyplýva, že (ani) odvolací súd nebol povinný prerušiť konanie a predložiť SD EÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania.

142. Taktiež je potrebné konštatovať, že ak sa dovolateľ v rámci konania o dovolaní s rovnakou požiadavkou na vyvolanie prejudiciálneho konania obrátil na dovolací súd, potom súdom poslednej inštancie je v tomto prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky.

143. Taktiež nie je opodstatnené tvrdenie dovolateľa o nesprávnom zápise veci do súdnych registrov týkajúcich sa sporov obchodnoprávneho charakteru, a tým o rozhodovaní sporu občianskoprávneho charakteru nie zákonnými sudcami, resp. nesprávne obsadeným súdom.

144. Nesprávne obsadeným súdom je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prerokovať a rozhodnúť o nej. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca. Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 ústavy) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Základné právo na zákonného sudcu je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania (stranu sporu), že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada stabilného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (z rôznych dôvodov a pre rozličné účely) výber sudcov "ad hoc" (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07).

145. Primárne je potrebné uviesť, že súdne registre majú evidenčný charakter a samotné neurčujú

právny charakter toho ktorého sporu. Súdne registre a charakter vecí/sporov do nich zapisovaných upravuje podzákonný predpis, ktorým je vyhláška ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy (ďalej tiež „spravovací a kancelársky poriadok“). Tradične spory zo zmeniek a šekov rozhodovali v prvej inštancii sudy na to špecializované, čo sa odrážalo a aj v súčasnosti odráža v úprave osobitnej, výlučnej miestnej príslušnosti, resp. kauzálnej príslušnosti [do 30.06.2016 § 9 OSP v spojení s § 10 (Zmenkové a šekové sudy a ich obvody) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.); do 31.05.2023 § 22 CSP (Príslušnosť v zmenkových sporoch a šekových sporoch), od 01.06.2023 § 23 CSP (Príslušnosť v zmenkových sporoch a šekových sporoch)]. Aj historicky išlo o sudy čo do príslušnosti špecializované na vybavovanie právnej agendy v zmenkových a šekových veciach, ktoré súčasne vybavovali obchodnoprávnu agendu. Avšak len to, že v zmenkovo-právnych veciach/sporoch rozhodujú sudcovia, ktorí kumulovane a paralelne (podľa rozvrhu práce súdu príslušného na rozhodovanie v zmenkových sporoch) rozhodujú aj spory obchodnoprávne, neznamena, že nejde o zákonných sudcov. Uvedené súvisí s úpravou príslušnosti súdov a s rozvrhom práce daného súdu, a nie s tým, že v zmenkových sporoch sa na posúdenie samotných uplatnených nárokov zo zmenky ako *lex specialis* aplikuje zákon zmenkový a šekový a k nemu ako *lex generalis* Občiansky zákonník (1ObdoV/31/2010; pozn. - v prípade zákona o cenných papieroch vid' 1Obdo/42/2015). Toto je potrebné rozlišovať. Len ako príklad a na lepšie pochopenie dovolací súd poukazuje na aktuálnu úpravu súdnych registrov okresného súdu podľa spravovacieho a kancelárskeho poriadku, podľa ktorej (§ 163 ods. 1 písm. b/) sa veci registra CbZm radia k veciam obchodnoprávnej agendy, to však pre evidenčné účely, keďže súdny register má charakter evidenčnej pomôcky (§ 148 ods. 2). Podľa Prílohy 1 spravovacieho a kancelárskeho poriadku do súdneho registra vedeného okresným a mestským súdom "CbZm" sa zapisujú žaloby a návrhy, ktorých predmet vyplýva zo zmenky alebo šeku okrem návrhov, ktorých predmet vyplýva zo zmenky alebo šeku, ktoré sú uplatňované proti spotrebiteľovi v súvislosti so spotrebiteľským právnym vzťahom. Aj z uvedeného vyplýva, že z hľadiska zápisu danej zmenkovej veci bola táto vedená na oboch súdoch nižších inštancií v správnych súdnych registroch a vo veci (keďže nejde o spor proti spotrebiteľovi) rozhodovali z tohto hľadiska zákonní sudcovia. To, ktorý (zákonný) sudca/senát v pridelennej veci koná, určuje rozvrh práce daného súdu. No ak by aj vec občianskoprávneho charakteru (čo nepredstavuje vec tu posudzovaná) bola na súde zapísaná do nesprávneho registra (napr. Cb) obchodnoprávných vecí, neznamena to bez ďalšieho porušenie práva na zákonného sudcu. V tomto smere dovolací súd poukazuje na ust. § 151 ods. 10 spravovacieho a kancelárskeho poriadku v platnom znení, podľa ktorého, ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra; to platí aj vtedy, ak sa vec zapísala do nesprávne určeného súdneho registra krajského súdu v odvolacej agende, z dôvodu, že na okresnom súde bola vec zapísaná v nesprávne určenom súdnom registri. Ak nedôjde v lehote podľa predchádzajúcej vety k prevodu veci do správne určeného súdneho registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného pridelenia. Napokon dovolací súd poukazuje na doterajšou súdnou praxou rešpektovaný názor, v zmysle ktorého nedochádza k porušeniu práva na zákonného sudcu v prípade, ak občianskoprávnu vec vybavil sudca (senát) konajúci v obchodnoprávných veciach a naopak.

146. Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil v danom prípade prípustnosť ani dôvodnosť dovolania v časti dôvodov vyvodzovaných podľa § 420 písm. e) CSP a preto boli splnené podmienky na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

K návrhom na prerušenie dovolacieho konania (§ 162 ods. 1 písm. b), c) CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP)

147. Dovolací súd návrhy dovolateľa na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b), c) CSP ako nedôvodné zamietol.

148. Podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP, súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k

záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") návrh na začatie konania.

149. Podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

150. K zamietnutiu návrhu na prerušenie dovolacieho konania z dôvodov podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP dovolací súd uvádza, že nevzhliadol dôvod na takýto procesný postup. Vo všeobecnosti platí, že v prípade, že k takémuto postupu dôjde a ústavný súd prijme návrh na konanie o súlade právnych predpisov, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov alebo ich častí, ak dospeje k záveru, že ich aplikovanie môže ohroziť základné práva a slobody, alebo ak hrozí iný vážny nenapraviteľný následok. Dovolateľ žiada dovolací súd, aby svojím návrhom vyvolal konanie pred ústavným súdom podľa čl. 125 ods. 1 ústavy vo vzťahu k tvrdenej neústavnosti ustanovenia § 175 ods. 1 OSP v spojení s § 471 ods. 2 CSP, o trojdňovej lehote na podanie námietok proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu a koncentrácii námietkového konania. Dovolací súd primárne poukazuje na to, že súd nemá povinnosť takéto konanie pred ústavným súdom vyvolať na požiadanie strany. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 191/2014, podľa ktorého ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) OSP (pozn. dovolacieho súdu - teraz ide o § 162 ods. 1 písm. b) CSP), nezakladá nárok účastníka konania, aby sa všeobecný súd vždy stotožnil s jeho názorom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Rozhodujúce je, či všeobecný súd sám dospeje k záveru o možnom nesúlade právneho predpisu (viď tiež rozsudok najvyššieho súdu z 22. júla 1996, sp. zn. 2Cdo/47/1996, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 53/1999).

151. Dovolací súd k tomu ďalej uvádza, že nepovažuje za opodstatnené vyvolanie takého konania pred ústavným súdom, keďže dovolateľom napádaná úprava o trojdňovej lehote na podanie námietok voči zmenkovému platobnému rozkazu je obsiahnutá v právnej norme, ktorá je (relatívne) neúčinná už od 01.07.2016 a z tohto dôvodu dovolací súd nemohol dospieť k inému záveru, než takému, že nie sú splnené opodstatnené dôvody na iniciovanie konania o súlade právnych predpisov na ústavnom súde. Aj v prípade, ak by (hypoteticky) ústavný súd v takom konaní rozhodol o nesúlade tejto právnej úpravy s ústavou, nemalo by to žiadne (retroaktívne) účinky na relevantnosť námietok dovolateľa podaných len v lehote podľa úpravy platnej a účinnej v dobe ich podania. Jednoducho povedané, ani dovolateľom požadovaná neúčinnosť a následné zrušenie napádanej právnej úpravy v zmysle čl. 125 ods. 3 ústavy, by vo výsledku nemohlo dovolateľovi spätne priniesť rozšírenie jeho procesných práv s možnosťou prihladať súdom aj na námietky, ktoré dovolateľ v konaní prípadne vznášal po uplynutí predmetnej trojdňovej lehoty stanovenej § 175 ods. 1 OSP. Pritom vyvolanie konania podľa § 125 ústavy musí mať priamu väzbu a relevantný význam pre civilné súdne konanie, ktoré má byť z tohto dôvodu prerušené. V zmysle stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, podmienkami aktívnej procesnej legitimácie všeobecného súdu v konaní o súlade právnych predpisov, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú prejudicialita (aplikovateľnosť) napadnutej právnej úpravy v konaní vedenom pred všeobecným súdom a domnienka, resp. presvedčenie všeobecného súdu o nesúlادnosti ním napádanej právnej úpravy (Macejková, I., Barány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív; Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie, Bratislava: C. H. Beck, 2020, s. 74). Keďže dovolateľ žiada, aby dovolací súd svojím návrhom na začatie konania namietol nesúlad zákonných ustanovení upravujúcich procesný postup súdu oproti ústave, dovolací súd poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu PL. ÚS 3/2014, publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu pod č. 39/2014, v zmysle ktorého (bod 46) v prípade, ak všeobecný súd návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov nenapáda ustanovenie podstatné pre samotné rozhodnutie v merite veci, ale všeobecný súd návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov napáda procesnoprávne ustanovenie upravujúce postup všeobecného súdu v konaní, ústavný súd konštatoval, že účelom oprávnenia všeobecného súdu iniciovať konanie o súlade právnych predpisov (s ústavou) nie je

odstraňovanie jeho dodatočne vzniknutých pochybností o ústavnosti procesného ustanovenia, ktoré už v konaní použil a pred bezprostredným použitím ktorého opätovne nestojí, resp. odstraňovanie pochybností všeobecného charakteru o ústavnej konformite procesných ustanovení, ktorých bezprostredná aplikácia všeobecným súdom neprichádza do úvahy.

152. Na margo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu uvádza, že sám zastáva názor o síce striktnnej, avšak zásade zmenkovej prísnosti a samotnému účelu zmenky zodpovedajúcej úprave skráteného konania o zmenkovom platobnom rozkaze, vrátane nadväzujúceho konania súdu o podaných námietkach, podľa § 175 OSP (v znení účinnom do 22.12.2015). Aj keď je dovolateľom napádaná trojdňová lehota pomerne prísna, odzrkadľuje však osobitnú povahu konania, ktorého predmetom je zmenkový nárok. Zmenka sa okrem iného vyznačuje aj jej vysokou likviditou, z tohto dôvodu sa aj konanie o zmenkovom platobnom rozkaze vyznačovalo prísnou lehotou na podanie námietok, za účelom urýchlenia konania. V súčasnosti CSP obdobné ustanovenia o zmenkovom platobnom rozkaze neobsahuje, a ani v dôsledku toho nie je možné vyvodiť záver o naliehavosti dovolateľom požadovaného konania o súlade právnych predpisov. Dovolateľ v skutočnosti v trojdňovej lehote podľa § 175 OSP podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, teda v dôsledku striktnnej povahy predmetného ustanovenia nemožno a priori konštatovať, že by bol ukrátený na svojich ústavno-procesných právach, keďže mal možnosť uplatniť všetky relevantné námietky a túto možnosť aj využil.

153. Dovolací súd taktiež už vyššie uviedol dôvody, pre ktoré nie je opodstatnená argumentácie dovolateľa, že v spore so žalobcom má status spotrebiteľa, čo predstavuje v podstate jeho nosný argument aj v danej súvislosti, preto ani z tohto hľadiska nie je dôvod sa zaoberať ústavnosťou namietanej procesnej normy z hľadiska zvýšenej ochrany slabšej strany (spotrebiteľa). Napokon dovolací súd uvádza k poukazu dovolateľa na nález Ústavného súdu ČR zo 16.10.2012 Pl. ÚS 16/12 o neústavnosti lehoty na uplatnenie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, že k tomuto nálezu, ktorý pre dovolací súd v tomto konaní nie je záväzný, už v čase jeho prijatia existovali odlišné stanoviská ústavných sudcov ČR. Práve z k nálezu pripojeného odlišného stanoviska sudcu Jiřího Nykodýma dovolací súd cituje názor primerane konvenujúci s názorom dovolacieho senátu v danej veci, a to, že (v slovenskom preklade): „Problém, ktorý je podanou ústavnou sťažnosťou nastolený, nie je primárne problémom krátkosti lehoty na podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, ale je daný tým, že sa použitie rôznych typov zmeniek, v tomto prípade blankozmenky, ktorá je koncipovaná ako nástroj profesionálnych obchodníkov, rozšírilo do oblasti spotrebiteľských zmlúv, kde profesionálom je len jedna strana, ktorá k jeho využívaniu pristupuje so znalosťou veci, proti ktorej stojí druhá strana, ktorá je v drvivej väčšine prípadov naopak úplne neinformovaná. Pred dôsledkami týchto pomerov, majúcich základ v hmotnoprávnej úprave zmenkového práva, významnejším spôsobom neochráni slabšiu stranu dlhšia lehota na podanie opravného prostriedku. Tú je treba hľadať zasa len v hmotnoprávnej úprave, napr. vzťahnuť na úpravu zmenkového práva, respektíve na niektoré jeho nástroje, akým je napr. blankozmenka, ustanovenia o ochrane spotrebiteľa.“ Na tento názor dovolací súd upriamuje pozornosť s výhradou, že keďže v danom konaní sa spotrebiteľský status dovolateľa ani nepreukázal, o to viac nie je opodstatnená jeho argumentácia spájaná s dotknutým nálehom.

154. K zamietnutiu návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP, dovolací súd uvádza, že ani tento návrh nepovažuje za opodstatnený. Dovolateľ navrhol prerušenie dovolacieho konania aj podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP za účelom podania prejudiciálnej otázky na SD EÚ, či dovolateľa za daných okolností možno alebo nemožno považovať za spotrebiteľa v zmysle (i) Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29 -34) ako aj v zmysle (ii) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES zo 6. júna 2002 o dohodách o finančných zárukách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 168, 27. 06. 2002), ako aj v zmysle (iii) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 3285/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22. 11. 2011). K tomu dovolací súd uvádza, že súd ako autoritatívny orgán rozhodujúci spory a iné právne veci, je povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o

tom, že požiada podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie SD EÚ o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke. Podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, má SD EÚ právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na SD EÚ, aby o nej rozhodol.

155. K povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť prejudiciálnu otázku SD EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, sa SD EÚ vyjadril v rozsudku z 27. marca 1963 vo veci *Da Costa*, C-28-30/62 a následne v rozsudku zo 6. októbra 1982 vo veci *CILFIT*, C-283/81, kde SD EÚ konštatoval, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pozn. dovolacieho súdu) sa má vykladať v tom zmysle, že súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva, s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva.“

156. Podľa vyššie uvedenej konštantnej judikatúry SD EÚ (viď tiež rozsudok zo 6. októbra 2021 vo veci C-561/19, *Conorzio Italian Management e Catania Multiservizi*, EU:C:2021:799, bod 33) môže byť vnútroštátny súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku len v prípade, že: a) položená otázka nie je relevantná alebo b) predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany Súdneho dvora (*acte éclairé*), alebo c) správny výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto na žiadne primerané pochybnosti (*acte clair*) [m.m. III. ÚS 251/2022 (ZNaU 36/2022)].

157. Keďže, ako už bolo povedané vyššie, súdy nižších inštancií v konaní aplikovali ustanovenia ZZŠ a ustanovenia CSP a v časti OSP, pričom právne postavenie žalovaného 4/ nevyhodnotili ako postavenie spotrebiteľa, a preto vo veci samej nemali relevantný dôvod priamo, či podporne aplikovať právo EÚ, v danom prípade ide o posúdenie aplikácie a interpretácie vnútroštátnych predpisov, a nie práva EÚ. Otázky týkajúce sa práva EÚ, nastolené dovolateľom, preto v posudzovanej veci nevystali.

158. Dovolací súd za určujúce považuje to, že podaniu jeho návrhu na začatie konania o predbežnej otázke bráni prekážka *acte éclairé* predstavovaná už vyššie citovaným rozsudkom SD EÚ zo 14. marca 2013, C-419/11, vo veci *Česká spořitelna a.s. v. Gerald Feichter*, v ktorom bola vyriešená otázka spotrebiteľského charakteru statusu konateľa/spoločníka obchodnej spoločnosti ako avalistu na zmenke. Na tom nič nemení to, že SD EÚ, že SD EÚ vykladal ustanovenia Brusel I (44/2001) a nie ustanovenia smerníc, na ktoré odkazoval dovolateľ, keďže pre SD EÚ bolo rozhodujúce zistenie, že „zmenkový ručiteľ vo veci samej prevzal ručenie za záväzky spoločnosti, ktorej je konateľom a v ktorej má väčšinový obchodný podiel“.

159. Ďalej dovolací súd uvádza, že v zmysle judikatúry SD EÚ (napr. rozsudok zo 16. decembra 1981, C-244/80 vo veci *Pasquale Foglia v. Mariella Novello*), musí mať prejudiciálna otázka položená vnútroštátnym súdom pre spor kľúčový význam. Položená otázka teda musí mať reálny a priamy dopad na konkrétny spor a nemôže mať povahu len akademickej otázky bez sporového základu. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľom nastolená otázka tieto podmienky nespĺňa, keďže k meritu danej veci má len akademický charakter. Preto dovolací súd aj tento návrh dovolateľa na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

160. Podľa § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

161. Podľa § 447 písm. f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

162. Podľa § 448 CSP, dovolací súd zamietne dovolanie, ak dovolanie nie je dôvodné.

163. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže v časti nie je daná procesná prípustnosť ani dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. e), f) CSP, ani prípustnosť podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a dovolanie v časti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je dôvodné, dovolací súd o dovolaní rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Súčasne zamietol návrhy dovolateľa na prerušenie dovolacieho konania (§ 162 ods. 3 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

164. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva, pretože žalobcovi ako úspešnej strane v dovolacom konaní (podľa obsahu spisu) žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli.

165. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.